

בטיחות וגיהות בעבודה

מדריך לקבלן בענף הבניה מהדורה נסיונית

2008 פ"מ

המוסד לבטיחות ולגיהות

הפקת המדריך התאפשרה הודות למימון מיוחד שהתקבל מקרן "מנוף"
במוסד לביטוח לאומי

מדריך זה מיועד ומכוון לקבלנים ולקבלני משנה בענף הבניה, ומתמקד בעיקר בכללי הבטיחות בעבודת השטח, ופחות בארגון ובניהול אתר העבודה בהבטי בטיחות. חברות בניה המבצעות או מנהלות פרויקטי בניה בהיקף רחב, מוזמנות להסתייע ב: "מדריך בטיחות ליזם ולקבלן במגוון עבודות". מדריך זה רחב יותר ומקיף גם את נושאי הארגון וניהול מערך הבטיחות. זאת לצד נהלים וכללי בטיחות מומלצים במגוון תחומים משלימים בענף הבניה.

הכרת תודה

תודה מיוחדת למהנדס הבטיחות ועו"ד יעקב דוידזון שריכז את המלאכה והעמיד לרשותנו את בקיאותו להכנת חומר זה.

תודות לחברי ועדת ההיגוי הנרחבת שליוו את הפרויקט מראשיתו

מר אריה גולן - יו"ר ועדת הבניה, המוסד לבטיחות ולגיהות
מר אריה לנצ'נר - מנהל הבטיחות הראשי, תעשייה אווירית לישראל
גב' דליה כץ - חתמת בנושא פרויקטים וסיכונים, חב' ביטוח סהר
גב' חיה אטלס - יו"ר ארגון הממונים לשעבר (כיום יועצת פרטית)
מר יצחק עמר - בקרת ניהול סיכונים, בנק לאומי
פרופ' יחיאל רוזנפלד - הפקולטה להנדסה אזרחית, טכניון
מר רוני בן-אריה - נציג איגוד המהנדסים
גב' רינה בודנקין - מנהלת קרן מנוף, אגף לפיתוח שירותים, המוסד לביטוח לאומי
מר שלמה נאון - מנהל תקציבים, אגף לפיתוח שירותים, המוסד לביטוח לאומי

תודה מיוחדת לחברי ועדת ההיגוי המצומצמת:

מר אורי רובין - יו"ר ועדת העבודה, התאחדות הקבלנים והבונים בישראל
מר גיורא דולן - ממונה בטיחות בכיר בחב' אינטל
מר זאב דיבסק - מרכז בטיחות ארצי, מנהל תחום אירועים המוניים, אגף הפיקוח על העבודה, משרד התמ"ת
מר חיים ישראלי - סוקר הבית, חברת ביטוח "סהר"
מר מנחם שורץ - המנהל לשעבר של המוסד לבטיחות ולגיהות
כל אלה סייעו לנו במידע ובעצה טובה.

תודה מיוחדת גם לעו"ד אהרון לוי ומר דויד כץ שערכו בקרה מקצועית על החומר ותרמו כל אחד בתחומו לעיצוב המנחים.

תודה רבה לעובדי המוסד לבטיחות ולגיהות:

מר חיים אליהו - מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות
מר ישראל שרייבמן - סגן מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות
מר שלמה איציקובסקי - מנהל מחלקת הנדסת בטיחות
מר יצחק קישלס - מרכז תחום הבנייה, מחלקת הנדסה
מר אלכס טורצקי - מרכז תחום החשמל, מחלקת הנדסה
מר אלכס אפשטיין - עורך מקצועי, מחלקה להוצאה לאור
שליוו את מהלך העבודה והשגיתו על ההיבטים המקצועיים.

תודה נוספת למחלקת להוצאה לאור במוסד לבטיחות ולגיהות שתרמו את חלקם בעריכה מקצועית ולשונית ובהבאת המנחים לדפוס.

תודה מיוחדת למחלקת הפרויקטים במוסד לבטיחות ולגיהות שיזמו את המהלך ועמלו להפקתם של מנחים אלו.

ולבסוף תודה רבה לקרן "מנוף" במוסד לביטוח לאומי שמימנה הפקת המדריכים.

ה כ ר ת
ת ו ד ה

תוכן העניינים

9.....	מבוא
9	1. כללי
9	2. האחריות לבטיחות
10	3. מידע כללי
11	4. ארגון אתר הבניה
13	5. מונחים והגדרות
17	פרק 1 - הדרכה לבטיחות
17	1.1 הדרכת בטיחות כללית
17	1.2 הדרכת בטיחות להתמצאות באתר
18	1.3 האצלת סמכויות הדרכה
20	פרק 2 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים
20	2.1 כשירות פיזיולוגית / רפואית
20	2.2 מניעת צריכת סמים ואלכוהול
20	2.3 כשירות מקצועית
21	2.4 רישיון עבודה
21	2.5 הרשאות בטיחות
22	פרק 3 - ציוד מגן אישי
22	3.1 כללי
22	3.2 הגנת ראש, עיניים ופנים
23	3.3 הגנת הנשימה
23	3.4 נעלי בטיחות
23	3.5 הגנת הידיים והעור
24	3.6 הגנת השמיעה
24	3.7 ציוד מגן אישי בעבודות ריתוך ועבודה חמה
25	3.8 ציוד מגן לעבודות בגובה
25	3.9 ציוד מגן אישי נוסף
25	3.10 הרמה בטוחה
26	פרק 4 - בטיחות חשמל
26	4.1 נהלי בטיחות לעבודה בחשמל
28	פרק 5 - כלי עבודה ידניים
28	5.1 בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים
29	5.2 כלים המופעלים על-ידי ירי תחמישי אבק שריפה

31	פרק 6 - עבודות חמות - מקורות הצתה	
31	6.1 כללי	
31	6.2 הרשאות והיתרים	
31	6.3 טיפול ואחסנה של גלילי לחץ	
32	6.4 ביצוע עבודה חמה	
35	פרק 7 - סולמות	
35	7.1 כללי	
35	7.2 בטיחות השימוש בסולמות	
36	7.3 דרישות הדרכה	
37	פרק 8 - חפירות ותיעול	
37	8.1 הרשאות והיתרים	
37	8.2 תכנון וביצוע הגנות ודיפונים	
38	8.3 אמצעי זהירות מיוחדים	
39	8.4 ביקורות תקינות ובטיחות	
39	8.5 פעולות קידוח	
40	8.6 סיום עבודות	
41	פרק 9 - טפסות ויציקות בטון	
41	9.1 בטיחות בהקמת טפסות ותהליך היציקה	
42	פרק 10 - פיגומים	
42	10.1 תכנון, הקמה ופרוק	
43	10.2 שילוט וסימונים	
43	10.3 התקני הגבהה ממוכנים	
44	פרק 11 - עגורנים ומתקני הרמה	
44	11.1 כללי	
44	11.2 התקנה/הקמה של עגורנים ומכונות הרמה	
45	11.3 נהלי הפעלה של ציוד הרמה	
45	11.4 הרמת אדם	
47	פרק 12 - עבודה במקום מוקף	
47	12.1 כללי	
47	12.2 נוהל אישור עבודה וכניסה למקום מוקף	
48	12.3 ניטור מקום מוקף	
48	12.4 ביצוע עבודה במקום מוקף	

50	פרק 13 - מניעה והגנה מפני אש	
50	13.1 נהלי מניעה והגנה מפני דליקה	
51	13.2 אחסון דלק	
52	פרק 14 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות	
52	14.1 פתחים בקירות, רצפה ותקרות	
52	14.2 מדרגות	
53	14.3 דרכי גישה ומעברים	
54	פרק 15 - עבודה בגובה	
54	15.1 הדרכה, הכשרה, הסמכות והרשאות	
54	15.2 כללי בטיחות ושימוש בציוד מגן אישי	
56	פרק 16 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי	
56	16.1 כללי בטיחות לשימוש והפעלת כלי רכב וצמ"ה	
57	16.2 מתחמי טעינה ופריקה	
58	פרק 17 - הגנת העובדים והציבור	
58	17.1 כללי בטיחות לעבודה בסביבה ציבורית	
58	17.2 כללי בטיחות לעבודה במבנה מאוכלס	
60	פרק 18 - בטיחות בעבודות הריסה	
60	18.1 הכנות	
60	18.2 הדרכה ושילוט	
61	18.3 הריסה או פרוק מוצרי אסבסט	
61	18.4 הריסה בפיצוץ	
62	נספח א' תכנית הדרכה לעובדי קבלן - הצעה	
63	נספח ב' סימוכין לפרקי המדריך בהוראות חוק, תקנים ונהלים	
68	נספח ג' דוגמה למסמך "היתר עבודה"	
	נספח ד' ריכוז עיסוקים ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאה	
70	על-פי החוק	

הערה - בכל מקום בו מופיע המונח "החברה", הכוונה היא למזמין העבודה אשר התקשר עם הקבלן בהסכם לביצוע עבודה קבלנית עבורו.

מבוא

1. כללי.

מדריך בטיחות זה ערוך ומוגש במתכונת המותאמת לפעילות של קבלנים בהיקף מוגבל המתמקדים בפעילותם בענף הבניה.

פרקי מדריך זה נגזרו והותאמו מתוך "מדריך בטיחות ליזם ולקבלן" בהיקף רחב המיועד ליזמים, מזמינים וקבלנים בכל ענפי המשק, לרבות ענף הבניה.

פרק המבוא ופרקים 1 ו-2 מתמקדים בהיבטים הארגוניים והמנהליים של ניהול הבטיחות באתר הבניה. הפרקים הנוותרים במדריך זה מציגים נושאי פעילות ובטיחות שכיחים בענף הבניה, ומפרטים גישות ושיטות להתמודדות עם נושאי הבטיחות.

הקבלן ועובדיו ילמדו ויכירו את הפרקים במדריך זה הנוגעים ורלבנטיים לעבודות אותן הם אמורים לבצע. עבודה באתרים שאינם ציבוריים, כגון אתרי בניה, אתרי ייצור, מקומות מוקפים ועוד, מגבירים את חשיפת העובדים לסיכוני בטיחות וסיכונים סביבתיים. לפיכך מרבית ולעיתים כל פרקי המדריך, ישימים לעבודות אלה.

מדריך זה אינו בא בשום מקרה, במקום תהליכים והוראות המחייבות באתר, ו/או במקום הנחיות ומפרטי ביצוע. הוראות ייחודיות לאתר יש לקיים בכל מקום בו הן קיימות, זאת בנוסף להנחיות מדריך זה.

חובה להדגיש כי למרות שהוראות הבטיחות במדריך זה מתמקדות בהבטחת בריאותו ובטיחותו של האדם, הרי שנזקי רכוש כתוצאה מליקויי בטיחות עלולים לעיתים להיות משמעותיים וכבדים מאוד מבחינה כלכלית. לפיכך כל הערכת סיכון בטיחותי מן הראוי שתביא אף בחשבון נזקי רכוש אפשריים.

מדריך זה אינו פוטר ו/או גורע בכל צורה שהיא מאחריות של הקבלן לבטיחות או בריאות המחויבת על-פי כל חוק ו/או תקנה ו/או תקן וכל הוראה ממלכתית או מקומית אחרת המחייבת על-פי כל דין.

2. האחריות לבטיחות.

פרוייקט בנייה וכמוהו אתר הבניה מתאפיינים בדינמיקה מיוחדת. תנאי המקום בו מתנהל הפרוייקט משתנים באופן רצוף עם התקדמות הפרוייקט לרבות תנאי סביבה ומזג האוויר. בביצוע הפרוייקט 'משתתפים' רבים העובדים בו זמנית בתחומי עיסוק שונים, לרבות משתתפים המגיעים למשימות קצרות. אופי הציוד והמיכון המשמשים

בפרוייקט מגוון ומשתנה חדשות לבקרים על-פי הצורך והמשימות. כל אלו יוצרים סביבת עבודה המציגה קשיים אובייקטיביים בפני גורמי הניהול, לרבות מעקב, בקרה ושמירה על קיום תנאי בטיחות נאותים. הכרה והבנת האחריות בהיבטי בטיחות, המוטלת על בעלי התפקידים בתחומי הניהול והביצוע, הינם מפתח להשגת יעדי הבטיחות בפרוייקט בניה. מכוח "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988" (להלן 'תקנות הבניה'), האחריות העליונה לבטיחות בפרוייקט בנייה מוטלת על "מבצע הבניה" מטעם "המזמין". המזמין יכול שיהיה בעל הנכס או מי שנתמנה מטעמו. לעתים (בדרך כלל בפרוייקטים קטנים) המזמין יכול להיות גם "מבצע הבניה". כאשר ביצוע הבנייה מוטל על קבלן בודד המתמנה כ"קבלן ראשי", או כאשר מתמנה כ"קבלן ראשי" אחד מבין מספר קבלנים העובדים באתר, נכנס "הקבלן הראשי" בנעליו של מבצע הבניה והאחריות לבטיחות בפרוייקט הבניה עוברת אל הקבלן הראשי. על מבצע הבניה למנות "מנהל עבודה" והוא זה האחראי לביצוע בפועל של כל ההוראות בתקנות הנ"ל, למעט אלו שחובת ביצוען מוטל במישרין על "מבצע הבניה". על מבצע בניה המעסיק בו זמנית, באופן ישיר או באמצעות קבלנים, 100 עובדים ויותר בכל אתרי הבניה, למנות גם "ממונה על הבטיחות בעבודה" בכל אתרי הבניה של מבצע הבניה.

בעוד שהאחריות לבטיחות המוטלת על מנהל העבודה הינה לקיום הוראות תקנות הבניה, הרי תפקידיו ואחריותו של הממונה על הבטיחות בעבודה הם בתחום הייעוץ והסיוע למבצע הבניה בכל נושאי הבטיחות, הגיהות והרווחה באתר הבניה (כמפורט בפקודת הבטיחות בעבודה ותקנותיה וכן בחוק ארגון הפיקוח על העבודה ותקנותיו - ראה נספח ג').

אין האמור לעיל גורע מהאחריות המקצועית האישית לבטיחות של בעלי תפקידים ומקצועות שונים שלא הוזכרו, כגון: מהנדסים, אדריכלים, מפעילי רכב וציוד מכני הנדסי ועוד, לרבות העובדים להם אחריות אישית לבטיחות בעבודתם ולביצועה על-פי הוראות העבודה והבטיחות.

מן הראוי לציין כי האחריות לקיום הוראות הבטיחות הינה **אחריות אישית** של כל אחד מבעלי התפקידים שהוזכרו, זאת על-פי אחריותם הנקובה בחוק. בעל תפקיד שלא קיים הוראות אלו, עלול למצוא עצמו, בנסיבות מסוימות, חשוד ומואשם בעבירה פלילית. עליה יידרש לתת את הדין במידה ויימצא אשם.

3. מידע כללי.

- 3.1** במדריך זה, התייחסות ל"קבלן" משמעותה החברה של הקבלן (החברה הקבלנית) וכן קבלני המשנה שלו (חברות קבלנות המשנה), יועצים, ספקים ומשווקים של הקבלן. התייחסות ל"הנהלת הקבלן" משמעותה אנשי הקבלן האחראים לניהול, פיקוח או

הכוונת פעילויות הקבלן ועובדיו.

התייחסות ל"עובד קבלן" משמעותה עובדים ומועסקים על-ידי הקבלן, עובדים כאמור של קבלני המשנה, יועצים, ספקים ומשווקים של הקבלן.

3.2 אי עמידה בדרישות הבטיחות ו/או, הגיהות ו/או הגנת הסביבה [להלן "דרישות הבטיחות"] משמעותן אי-קיום כל הוראה חוזית בין הקבלן למזמין / יזם, התנהגות כזו עלולה לגרום, בין השאר, להפסקת עבודה ו/או הרחקת עובד קבלן מהאתר. הפרה מכוונת של דרישות הבטיחות, או הפרה חוזרת ונשנית של דרישות אלו עלולות לגרום פטורי הקבלן וביטול ההסכם עמו. כל אלה מבלי לגרוע מכל זכות חוקית אחרת העומדת למזמין/ יזם על-פי ההסכם ועל-פי כל דין.

3.3 קיום כל הוראת חוק, תקנה, תקן, תקנות מקומיות בנושאים ובהקשרי בטיחות ובריאות מחייבים את הקבלן על פי דין ועל פי הסכם ההתקשרות עם החברה. מדריך זה, ההוראות והדרישות הנגזרים ממנו, באים אך להשלים וכתוספת לכל הוראה חוקית מחייבת, ואין בהם כדי לפטור ו/או לגרוע ו/או לצמצם כל דרישה והוראה חוקית על-פי כל דין.

מטרת המדריך להשלים ולאכוף הוראות ותכניות בטיחות על הקבלן ולתאם מאמץ בטיחות כולל להשגת יעדי בטיחות. הקבלן אחראי לבטיחות ובריאות עובדיו, וכן של קבלני המשנה שלו ועובדיהם, יועצים, משווקים, ספקים ואורחים שלו באתרי החברה.

4. ארגון אתר הבניה.

לארגון אתר בניה שני היבטים המשלימים זה את זה :

- ההיבט המנהלי (פרוצדוראלי).
- ההיבט הטכני הנדסי.

יישום הדרישות והמלצות העולות משני היבטים אלו בארגון אתר הבניה יבטיח תנאי פתיחה טובים ויעילים לעבודה מסודרת ושליטה בתנאי הבטיחות בביצוע העבודות באתר.

4.1 ההיבט המנהלי.

ארגון האתר מבחינה מנהלית נגזר כולו מדרישות והוראות חוק שונות ומחייב את הפעולות כלהלן :

- מסירת פרטי מבצע העבודה, תיאור הפרויקט ומועד תחילתו למפקח עבודה אזורי.

- מינוי מנהל עבודה והודעה על המינוי ופרטי מנהל העבודה למפקח עבודה אזורי.
- פתיחת "פנקס כללי" לאתר הבניה לרישום ותיעוד שוטף של הפעילויות המתחייבות.
- רישום הפרטים של בעלי התפקידים באתר בפנקס הכללי, לרבות מבצע הבניה ומנהל העבודה.
- הצגת שילוט פרטי מבצע העבודה, מנהל העבודה ומהות העבודה המתבצעת.
- מינוי ממונה על הבטיחות בעבודה על-ידי מבצע הבניה המעסיק 100 עובדים ומעלה בו זמנית בכל אתרי הבניה שלו. על הממונה להיות בעל ניסיון של שנתיים לפחות בענף הבניה.

4.2 ההיבט הטכני הנדסי.

הכנת "תכנית ארגון בטיחות" של אתר בניה הינה חובה חוקית מכוח תקנות הבטיחות בעבודות בניה. את התכנית יש להכין לדרישת מפקח עבודה (מטעם משרד התמ"ת) ועל-פי הנחיות מפקח עבודה ראשי. מדריך זה ממליץ להכין "תכנית ארגון בטיחות" לאתר בניה גם כאשר לא עלתה דרישה על-ידי מפקח עבודה. להלן ריכוז מספר נושאים חיוניים ומומלצים להיכלל בתכנית כזו בנוסף ובמקביל להנחיות הכנת תכנית כזו על-ידי מפקח עבודה ראשי. הללו מובאים על בסיס דרישות חוק שונות יחד עם הפרקטיקה הנהוגה בענף הבניה.

מן הראוי לציין כי קיימות רשויות מקומיות בישראל בהן מחלקת ההנדסה והפיקוח על הבניה מחייבים הצגה ואישור של תכנית כזו כחלק מקיום תנאי היתר הבניה.

1. דרישות מעוגנות בחוק.

- הבטחת תאורה באמצעות התקני תאורה מלאכותית תקינים ומתוחזקים, בעצמת אור מספקת המתאימה לאופי ותנאי העבודה.
- התקנת ארגז עזרה ראשונה מצויד כראוי, במקום ידוע ונגיש בכל עת. מינוי אחראי לארגז זה. באתר בו 50 עובדים ויותר על האחראי להיות מאומן בהגשת עזרה ראשונה.
- הכנת מקום נוח, מוגן ומסודר למנוחה בהפסקות ומתאים לאכילת ארוחות העובדים.
- מקורות זמינים ונגישים למי שתיה.
- נוחויות המתאימות לציבור העובדים, תקינות, נקיות מוארות ומתוחזקות כראוי.

2. נושאים מומלצים בתכנית ארגון אתר.

הכנת תכנית משורטטת של ארגון האתר (מומלץ על-ידי האדריכל - המורשה

- להיתר), בקנה מידה וציון מידות ומרחקים עיקריים ורלבנטיים. תכנית זו מומלץ שתכלול את הפרטים להלן :
- גבולות האתר, קו הגידור, פרטי מבנה הגידור (סוג, גובה וכיו"ב).
 - ציון מיקום שערים בגדר לכניסת אנשים, לכניסת רכב וציוד, השתלבות יציאות וכניסות לאתר עם דרכים ציבוריות ואחרות מחוץ לאתר.
 - מיגבלות ומכשולי שטח טופוגראפיים.
 - מיקום מבנים זמניים (משרדים, מחסנים, נוחויות וכיו"ב).
 - מיקום נקודת אספקת מים ראשית ונקודות מים באתר, בהבחנה בין מים הראויים לשתייה וכאלו שאינם ראויים לשתייה.
 - מיקום נקודת החיבור להזנה ראשית לחשמל ופרישת הקווים המשניים במידה וקיימים באתר.
 - סימון תוואים לתשתיות קיימות : חשמל, מים, תקשורת, ביוב וכיו"ב, תוך ציון מיקום ומהלך התשתיות באדמה ובגובה.
 - מיקום ציוד עיקרי ומרחב פעולתו ותנועותיו, לרבות :
 - מעליות מטען / נוסעים.
 - כננות ומכונות הרמה אחרות.
 - מכונות להכנת חומרי בניה לסוגיהן.
 - עגורן - לרבות סימון מעטפת פעולתו ותחום תנועתו (במקרה של עגורן נייד).
 - קווי מעטפת המבנים המוקמים, בהפרדה לגבהים באם קווי המעטפת משתנים עם הגובה.
 - סימון דרכים ונתיבים לתנועת אנשים ותנועת כל רכב וציוד מכני הנדסי.
 - מיקום הצבת תמרורי תנועה, שילוט הזהרה, ניתוב וכיוון על-פי הצורך, הן בתוך האתר והן מחוצה לו, כמו כן בכניסה לאתר וביציאה ממנו.
 - אם הכניסה לאתר היא מכביש ראשי, יש להוסיף תמרורי התראה על האטה לפני הכניסה לאתר וכן התראה על יציאת רכב מהאתר לפני היציאה ממנו.
 - הגדרת מקומות לאחסון ריכוזי ציוד, ציון המיקום ומידות השטחים המוקצים לריכוז חומרים ומוצרי בניה שונים כגון: טפסות, ברזל זיון, עפר מפונה, פסולת בניה, אשפתונים מרכזיים, חומרי בניה גולמיים (חול, חצץ וכד'), מוצרי בניה להתקנה (ריצוף, חומרי חיפוי וכד').
 - הגדרת מיקום ושטחים למקומות עבודה ייעודיים זמניים, כגון : הכנת ברזל זיון, הכנה וניקוי טפסות, עבודות אחזקה ומסגרות וכיו"ב.
 - הגדרת מיקום לחניית כלים וציוד מכני הנדסי ובמידת הרלבנטיות הגדרת מקום חניה לכלי רכב מנהלתיים/פרטיים.

5. מונחים והגדרות.

בסעיף 5.1 להלן רשימת הגדרות בסדר האלף-בית להבהרת מושגים ומונחים המופיעים בפרקים השונים במדריך.

הגדרות הישימות רק לפרק מסוים במדריך, תופענה, במידת הצורך, בראשית הפרק הרלבנטי.
ראשי התיבות בסעיף 5.2 בפרק זה, הם אלו המופיעים לאורך המדריך כולו ומובאים כאן להבהרה ונוחות הקורא.

5.1 הגדרות.

אדם כשיר

בוגר (מעל גיל 18) מסוגל לזהות סיכון קיים או צפוי (בהיבטי בטיחות ו/או גיהות) ובעל ההכשרה הנאותה והסמכות לתקן הליקוי ו/או לסלק/לבטל הסיכון. ("אדם כשיר" - הוא מונח קיים בחוק הישראלי ללא כל הגדרה ו/או הסבר מחייב בלשון החוק).

אדם מיומן

אדם בעל תואר מוכר, תעודה או בעל מעמד וידע מקצועי, כולל הכשרה וניסיון, אשר הוכיח בהצלחה יכולת לפתור בעיות הנוגעות לתחום העבודה.

אזור עבודה

אתר מוגדר בו מתבצעת ומתקיימת עבודה.

אחראי בטיחות אתר

איש צוות הבטיחות של החברה המרכז מטעם החברה את כל פעילות הבטיחות באתר.

אתר

מונח המיועד להגדיר שטח מוגדר ומתוחם כגון: אתר בניה, קמפוס, מבנה, מקום מוגדר בתוך וכחלק מהחדרים של החברה. בהתייחסות במדריך זה לפעילות באתר - הכוונה לפעילות העשויה להתבצע בתוך מבנה ו/או מחוצה לו.

אתר לא ציבורי

אתר / מתחם / שטח המחייב אמצעי זהירות מוגדרים לצורך הכניסה אליו. כגון: אתרי בניה, בתי מלאכה, אתרים בגובה, מקום מוקף וכיו"ב אשר לכלל הציבור אין סיבה להיות בו.

אתר ציבורי

אתר / מתחם / שטח בו יכול להימצא ולפעול כלל הציבור. כגון: משרדים, שטחי כינוס, קפיטריה, אולמות כנסים וכיו"ב.

ביטחון / סמכות ביטחון

הגוף / הארגון בחברה האחראי על הביטחון.

הנהלת הקבלן

אנשים המועסקים על-ידי הקבלן ואחראים לניהול ו/או פיקוח ו/או הכוונת הפעילות הקבלנית ועובדי הקבלן.

הסכם, הסכם התקשרות (חוזה)

מסמך חוזי, הנערך על-פי דין, ומפרט את ההתחייבויות ההדדיות בין החברה לבין הקבלן לצורך ביצוע פרויקט / עבודה / עסקה מוגדרים.

הסמכת החברה

מקור פנימי בחברה להסמכה ייחודית לצורך פעילויות שאין

לגביהם דרישות הסמכה חוקית (ממלכתית) אך נדרשת הסמכה על-פי נהלי החברה.

חומרים מסוכנים
 חומר או תערובת של חומרים העלולים להיות נפיצים, דליקים, רעילים, גורמי גירוי או מאכלים או עלולים לגרום הפרעה או נזק בריאותי ו/או בטיחותי לאדם.

חצרים (של החברה)
 כל האתרים השייכים ובאחריות החברה, מתקנים ונכסים (בבעלות ו/או בשכירות).

מחייב דיווח
 פגיעת גוף או מחלה שנגרמו לעובד במהלך עבודתו ומחייב דיווח לרשויות על-פי כל דין. כל מקרה מסוכן מחייב דיווח על-פי החוק בישראל.

מנהל בטיחות הקבלן
 אדם כשיר ומקצוען בתחום הבטיחות, בעל הסמכה מתאימה, המועסק על-ידי הקבלן ומונה מטעמו לנהל את תכנית הבטיחות במשימה/פעילות מוגדרת.

מתחם התכנסות
 שטח / מתחם מוגדר מראש המיועד לכינוס עובדים במקרה של אירוע ו/או פינוי חירום.

נציג החברה
 עובד מוסמך ומורשה מטעם החברה האחראי על העבודה המבוצעת ע"י קבלן מוגדר.

סביבת עבודה בטוחה
 מקום עבודה בו האחראי על המקום (התופס בחצרים) מבטיח לעובדים והמועסקים במקום את כל התנאים הבאים ובמצטבר:

- כלים ואמצעי עבודה בטיחותיים.
- שיטות עבודה בטוחות.
- הדרכה והכשרה נאותים.
- תנאי סביבה נאותים, גיהותיים ובטיחותיים.

עבודה
 פעילויות הנדרשות לאספקת שירותים, עבודות, חומרים וציוד הנדרשים על-ידי הסכם ההתקשרות (החוזה).

עובד קבלן
 עובד המועסק על-ידי קבלן או על-ידי קבלן משנה, או על-ידי יועץ, או משווק או ספק.

פסולת מסוכנת
 פסולת של כימיקלים ו/או חומרים ביולוגיים, או חומרים רדיואקטיביים העלולים להיות סיכון לאדם ו/או לסביבה.

קבלן
 אישיות משפטית (אדם או תאגיד) הקשור בהסכם חוזי עם החברה לביצוע עבודה מסוימת עבורה ו/או בחצרים שלה.

במדריך זה, ההגדרה כוללת את החברה הקבלנית, חברות של קבלני המשנה שלה, יועצים, משווקים וספקים.

רופא בכלל ו/או שהתמחותו ברפואה תעסוקתית כהגדרתם בחוק הישראלי.

**רופא / רופא
תעסוקתי**

גורמי המשרד לאיכות הסביבה של היחידה המקומית לאיכות הסביבה (של הרשות המקומית).

**רשות לאיכות
הסביבה**

תכנית כוללת שיעודה להבטיח כי סיכונים שמקורם בכימיקלים המיוצרים, מאוחסנים או שנעשה בהם שימוש, מאותרים ומזוהים, והמידע הנוגע לסיכונים אלו מועבר בדרכי תקשורת יעילים לקבלנים ולעובדיהם.

**שיתוף (תקשורת)
מידע בטיחותי**

5.2 ראשי תיבות.

חומרים מסוכנים.
גיליון בטיחות לחומר - Material Safety Data Sheet.
הביטוח הלאומי
גז פחממני מעובה. כינוי אחר לגז המוכר כגז ביסול.
חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.
מגיש עזרה ראשונה.
מפקח עבודה ראשי (במשרד התמ"ת).
עזרה ראשונה.
"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970.
ציוד מגן אישי.
ציוד מכני הנדסי.

**חומ"ס
MSDS
בט"ל
גפ"מ
חאה"פ
מע"ד
מפע"ד
ע"ר
פב"ט
צמ"א
צמ"ה**

תכולת העבודה ו/או במועדי הביצוע מחייב עדכון ההיתר או קבלת היתר חדש או נוסף.

פרק 1 - הדרכה לבטיחות

מבלי לגרוע מהוראת כל דין לעניין הדרכת בטיחות, מטרתו של פרק זה לפרט פעילויות הדרכת בטיחות בסיסיות, זאת במטרה להבטיח כי העובדים הודרכו והוכשרו לזיהוי הסיכונים בתחומי עיסוקיהם ומודעים לאחריותם לביצוע מטלותיהם בצורה יעילה וללא תאונות.

1.1 הדרכת בטיחות כללית.

1. לפני התחלת עבודה מסוג כלשהו באתרי החברה, על הקבלן לדאוג ולוודא כי עובדיו וכל עובד מטעמו (קבלני משנה ועובדיהם) המיועדים להשתלב בעבודה עברו את כל ההדרכות לבטיחות הנדרשות לשם כך.
2. הקבלן יכין תכנית להדרכת עובדים למטרה הנ"ל. התכנית תכלול פרוט נושאי ההדרכה והיקפה לעובדים השונים לפי מקצועותיהם ואופי פעילותם. (ראה נספח א' - הצעה לתכנית הדרכת בטיחות לעובדי קבלן).
3. הדרכות הבטיחות תבוצענה על-ידי מדריכים מנוסים בבטיחות ובנושא המודרך. פרוט מעבירי ההדרכה יצויין בתכנית ההדרכה כאמור. על ההדרכות להתקיים בשפה המובנת לעובדים.
4. באחריות הקבלן לקיים את הדרכות הבטיחות לעובדיו ולעובדים מטעמו, על-פי תכנית ההדרכה שיציג ותאושר על-ידי החברה.
5. בכפוף לתנאי ביצוע, ובנוסף להדרכת בטיחות בסיסית ראשונית כאמור לעיל, על הקבלן לקיים הדרכות נוספות בכל אחד מהמקרים להלן:
 - רענון הדרכת בטיחות במקרה שהעובד הפסיק עיסוקיו המקצועיים לתקופה העולה על 6 חודשים.
 - רענון הדרכת בטיחות תקופתית בתדירות שתקבע על-ידי החברה אך לא פחות מאחת לשנה.
 - הדרכת בטיחות משלימה עם כל שינוי שחל בנתוני העבודה, תנאי המשימה או אזור העבודה וסביבותיו.
 - על-פי דרישה נוספת של נציג החברה.

1.2 הדרכת בטיחות להתמצאות באתר.

1. לפני תחילת עבודה בכל אחד מאתרי החברה, חייב כל עובד קבלן ועובדים מטעמו של הקבלן להשלים הדרכת התמצאות בהיבטי בטיחות לאתר המיועד לפעילות הקבלן ועובדיו.
2. הדרכת התמצאות הינה בנוסף להדרכת בטיחות מקצועית בסיסית כמפורט בסעיף 3 שבהמשך. שתי הדרכות אלה נדרשות במצטבר במטרה לאפשר תחילת עבודתו של עובד באתר החברה.

3. תכנית הדרכת ההתמצאות והיקפה תיקבע על-ידי **החברה** ותכלול לפחות את הנושאים הבאים:

- סיכוני בטיחות כלליים באתר.
- סיכוני בטיחות ייחודיים בגזרות שונות באתר.
- נהלי בטיחות כלליים באתר.
- נהלי בטיחות ותגובה בחירום.
- שימוש בציוד מגן אישי.

4. הדרכה נוספת לבטיחות התמצאות באתר תינתן לעובד בכל אחד מהמקרים האלה:

- חלפו למעלה מששה חודשים מהמועד האחרון שבו העובד הועסק באתר.
- עברה שנה מאז ההדרכה השגרתית האחרונה.
- חלו שינויים באתר ובסביבת העבודה המחייבים רענון והשלמת הדרכה, על-פי קביעת **החברה**.

5. הדרכת התמצאות תינתן על-ידי **החברה** ומטעמה ותהווה חלק מהדרכת הבטיחות הנדרשת על-פי החוק, לכל דבר ועניין.

6. הדרכת בטיחות להתמצאות הינה ייחודית לכל אתר, אלא אם כן נקבע וסוכם אחרת בין **החברה** לקבלן.

7. באחריות הקבלן להבטיח ולוודא השתתפות עובדיו ועובדים מטעמו בהדרכות אלו.

8. עם מילוי דרישות הדרכת הבטיחות להתמצאות, יאשר העובד בחתימה על-גבי טופס מתאים. במעמד זה יקבל לרשותו ושימושו קובץ מודפס של הוראות בטיחות לעובד קבלן באתר הספציפי.

9. כל חריגה מדרישות סעיף זה תהיה רק באשור **החברה**, בנוהל מוגדר (למשל: למשימות קצרות מאוד וחד פעמיות של עובד חדש תוך קביעת חלופה להדרכה כגון עבודה בליווי צמוד של עובד מיומן).

1.3 האצלת סמכויות הדרכה .

1. **החברה** רשאית, על-פי החלטתה, להאציל סמכויות לבצע הדרכת בטיחות להתמצאות לקבלן או למספר קבלנים המועסקים בחצרים של **החברה**, זאת בהתקיים התנאים להלן:

- הקבלן ימציא את התיעוד הרלבנטי המעיד על ניסיונו והישגיו בהיבטי בטיחות, לרבות של המדריך המיועד לבצע ההדרכות. זאת לצורך שיקול דעת **החברה** למטרות האצלת סמכויות.
 - בין אנשי צוות עובדי הקבלן באתר, מדריך שהוסמך על-ידי גורמי הבטיחות באתר הספציפי להעביר הדרכת בטיחות להתמצאות כאמור.
 - תכנית הדרכת הבטיחות כאמור, מבוקרת ומאושרת על-ידי נציגי **החברה** באתר ובמועדים על-פי דרישתם.
2. קבלן אשר לו הואצלה סמכות כאמור, יקיים וישמור תיעוד ההדרכות כנדרש. תיעוד זה יומצא לנציגי **החברה** על-פי דרישה.

פרק 2 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

2.1 כשירות פיזיולוגית / רפואית.

1. הקבלן יציב לעבודה רק עובדים מיומנים וכשירים לבצע את משימותיהם במסגרת העבודות הכלולות בהסכם ההתקשרות בין הקבלן לבין **החברה**.
2. כל עובדי הקבלן יעברו לפני קבלתם לעבודה, בדיקות כשירות על-ידי "רופא תעסוקתי". לצורך הבדיקות יופנו העובדים לבדיקה בצרוף מסמך מטעם הקבלן המפרט ומתאר את תחומי עיסוקיו ואופי עבודתו של העובד, לרבות חומרים ותנאים מסוכנים עמם עלול העובד לבוא במגע במסגרת עבודתו.
3. הקבלן אחראי לקיים מעקב רפואה תעסוקתית לכל עובדיו לפחות על-פי הוראות כל דין.

2.2 מניעת צריכת סמים ואלכוהול.

1. באחריות הקבלן לוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו אינם צורכים סמים וכן לא צורכים אלכוהול בצורה כרונית.
 2. עם גילוי עובדות חיוביות לגבי האמור לעיל ביחס לעובד מסוים, באחריות הקבלן להפסיק לאלתר את עבודתו באתר **החברה**.
 3. עובדות כאמור המתגלות לנציגי **החברה** תהוונה עילה מספקת להרחקת העובד מאתר **החברה** ביזמת **החברה**.
- הערה: מן הראוי לציין כי בישראל לא קיימת חובה חוקית לבדיקה לצריכת סמים ו/או אלכוהול ואין חובה על העובד להיענות לדרישת בדיקה כזו.

2.3 כשירות מקצועית.

1. באחריות הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו וכל העובדים מטעמו המוצבים לעבודה באתרי **החברה**, מיומנים וכשירים ברמה מקצועית נאותה לסוג ואופי העבודה אותה הם אמורים לבצע.
2. לתפקידים מקצועיים המחויבים הרשאה ו/או הסמכה על-פי חוק, יציב הקבלן לעבודה רק בעלי מקצוע בעלי הרשאה/הסמכה כאמור. אישור ההסמכה או ההרשאה חייב להיות תקף בכל משך התקופה בה מועסק העובד באתרי **החברה**.

(בנספח ד' למדריך זה פרוט המקצועות המחויבים הסמכה או הרשאה, אופן רכישתם והגורם המסמיך).

3. בסמכות נציגי **החברה** לקבוע סוגי מקצועות ועיסוקים עבורם נדרשת הסמכה/הרשאה מקצועית שאינה מחויבת על-פי חוק. חובת הקבלן להציב לעיסוק במקצועות אלו בעל מקצוע עם הרשאה כאמור. על ההרשאה להיות תקפה בכל משך התקופה בה מועסק העובד באתר **החברה** המחייב הרשאה כנדון.

2.4 רשיון עבודה.

באחריות הקבלן לוודא ולהבטיח כי לעובדיו וכן לעובדים מטעמו, רישיון שהייה בישראל ורישיון עבודה תקף לעבוד בישראל לכל משך תקופת העסקתו של העובד באתר העבודה של **החברה**.

2.5 הרשאות בטיחות.

1. בסמכות גורמי הבטיחות של **החברה** באתר, להגדיר סוגי פעילויות הנושאת אופי בעל סיכוני בטיחות גבוהים, עבורם נדרשת הרשאת עבודה. בנספח ג' למדריך זה רשימת העבודות והפעילויות המומלצות לחייב "היתר עבודה" לפני ביצוען.

2. באחריות הקבלן לוודא ולהבטיח כי לקראת ביצוע כל משימה המחייבת היתר כאמור, יפעל גורם אחראי מטעמו לתאם את המוכנות לביצוע המשימה ולהנפיק היתר כזה על-פי נוהל מוגדר מראש לכל היתר. לחליפין ידאג הקבלן לקבל היתר מתאים מגורמי הבטיחות של **החברה** באתר, הכול לפי קביעה של גורמי הבטיחות של החברה באתר.

פרק 3 - ציוד מגן אישי.

3.1 כללי.

1. אם לא צויין אחרת בהסכם ההתקשרות, על הקבלן לספק לעובדיו ולהבטיח הספקה גם לכל העובדים מטעמו, את כל פריטי ציוד המגן האישי הנדרשים לצורך עבודתם כמפורט בפרק זה.
2. נציגי הקבלן ומנהל העבודה מטעמו יקיימו ביקורות קבועות לוודא ולאכוף שימוש בציוד מגן אישי על-ידי עובדיהם.
3. ציוד מגן אישי אשר יסופק לעובדים יהיה ציוד תקני בלבד. כמויות הציוד, סוגיו והתאמתו לעבודות השונות, יקבעו על-פי החוק ו/או התקנים המחייבים או על-פי נהלי החברה, הדרישות המחמירות מביניהם.
4. עובד המסרב לעשות שימוש בציוד מגן אישי או פוגע במכוון בציוד זה, עלול להיות מורחק באופן מיידי מאתר החברה.
5. על הקבלן החובה להדריך את עובדיו ואת כל העובדים מטעמו באופן השימוש הנכון, שיטת הבדיקה, תחזוקה ואחסון נאותים של ציוד המגן המסופק להם.
6. על הקבלן והנהלתו להקפיד ולהציג דוגמה אישית בשימוש קבוע ועקבי בציוד מגן אישי על-פי הוראות מדריך זה.

3.2 הגנת ראש, עיניים ופנים.

1. בכל אתר בניה חובה לחבוש קסדת מגן תקנית וכן גם בכל מקום עבודה אחר הנדרש על-פי הוראות החברה.
2. הגנת עיניים באמצעות משקפי מגן הינה חובה בסוגי העבודות המחייבים זאת (ראה להלן) וכן באתרי החברה בהם הנוהל מחייב הרכבת משקפי מגן בכל עת. (שימוש במשקפי מגן כהות מותר ומומלץ רק בסביבת עבודה פתוחה מחוץ למבנים בתנאי חשיפה לאור השמש).
3. הגנת עיניים נדרשת לצורך הגנה כנגד פגיעת חלקים מעופפים בעיניים, רסיסי מתכת מותכת, חומרים מסוכנים, גזים ואדים וכן קרינה מסוכנת. חובה להרכיב משקפי בטיחות מתאימים בעת ביצוע העבודות הבאות (זאת בנוסף לכל הוראה מחייבת נוספת):
 - ריתוך או חיתוך בלהבה או באלקטרודה.
 - שימוש באופני השחזה או דיסקות השחזה, משורי דיסקה או פצירות ממוכנות.
 - חציבה וסיתות בבטון, אבן, שיש וכד'.
 - תהליכי עיבוד שבבי לסוגיהם (חריטה, קדיחה, כרסום וכו').

- עבודה עם חומרים המועדים להתקלפות, התפצלות קליפות או שבבים.
- עבודה בתנאי אבק.
- עבודה בלחץ נוזלים.
- התזת חול או צבע בלחץ.
- עבודה באוויר דחוס או גזים דחוסים.
- עבודה עם כימיקלים וחומרים מסוכנים אחרים.
- עבודה במשורי שרשרת, משורי אבן ובטון וציוד דומה.
- עבודה בקירבה פיזית למקומות בהן עובדים בעיסוקים כנ"ל.

3.3 הגנת הנשימה.

1. עובדים החשופים לריכוז מסוכן של אבק, אדים, תרסיסים, גזים, עשן או נדפים, חייבים לעשות שימוש בציוד להגנת הנשימה המותאם לאופי החשיפה, משך החשיפה וסוגי החומרים.

2. הקבלן יקיים במסגרת תכנית הבטיחות שלו תכנית הגנה ומעקב לחשיפת מערכת הנשימה של העובדים החשופים לחומרים ותנאים מסוכנים כאמור, לרבות התאמת ציוד מגן אישי, הדרכה ותרגול השימוש בציוד, תחזוקת הציוד ומעקב רפואה תעסוקתית מתאים לעובדים.

3.4 נעלי בטיחות.

1. עובדים באתרים של החברה חייבים לנעול נעלי בטיחות או מגפי בטיחות. נעילת סנדלים, נעליים פתוחות, כפכפים, נעלי ים או הליכה יחפים אסורה בתכלית בשטחי העבודה באתרים של החברה.

2. על הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו ינעלו נעלי בטיחות מתאימות בכל האזורים המסומנים בחובת נעילה של נעלי בטיחות. בהיעדר סימון או שילוט כאמור, חובה על הקבלן להבטיח ולוודא נעילת נעלי בטיחות מתאימות בכל מקום בו עובדיו או העובדים מטעמו חשופים לפגיעה ברגליים עקב חפצים נופלים או מתגלגלים, חלקים העלולים לנקב את הנעל או במקומות בהם רגלי העובד חשופות לסיכוני חשמל, כימיקלים, החלקה או איסור יצירת ניצוצות וכיו"ב.

3.5 הגנת הידיים והעור.

1. על הקבלן להבטיח ולוודא כי עובדיו והעובדים מטעמו יעשו שימוש בהגנת ידיים מתאימה בעת הטיפול בחלקים ו/או בחומרים העלולים לגרום לחתכים, כוויות, פציעת ידיים או חומרים העלולים לפגוע ו/או להיספג בעור וכן בעת חשיפה אפשרית לטמפרטורות קיצוניות (חום או קור).

2. יש ללבוש ביגוד הניתן לרכיסה מלאה, כיסוי ראש להגנה ואיסוף השיער, כיסוי זקן ו/או שפם בכל מקום בו הדבר נדרש במפורש. במקומות בהם נדרשת הגנת גוף מחמירה יותר (חליפות אטומות וכ"ד), אסורה הכניסה ללא ציוד זה וללא אישור מראש והדרכה מתאימה.
3. לבישת מכנסיים קצרים אסורה במקומות העבודה.
4. ביגוד וציוד מגן אחרים הינם חובה בכל מקום ותנאי עבודה אחרים על-פי קביעת החברה (כגון: הגנת ראש נגד שמש, שרוולים ארוכים ועוד).

3.6 הגנת השמיעה.

1. שימוש בציוד מגן אישי להגנת השמיעה מפני רעש מזיק הינו חובה בכל מקום בו קיים שילוט המתריע על הסיכון ובכל תהליך עבודה הגורם לרעש מזיק. על הקבלן האחראיות להבטיח ולאכוף על עובדיו והעובדים מטעמו שימוש באמצעי הגנת השמיעה כאמור.
2. עובדי הקבלן יעשו שימוש בציוד הגנת שמיעה בכל מקרה של ביצוע עבודה קצרה ו/או אקראית אשר כרוכה ברעש גבוה (כגון: ניסור, השחזה, חציבה, קידוח רוטט וכיו"ב). חובה זו חלה גם על כל הנמצאים בקירבה למקום בו מתבצעת עבודה כאמור.
3. באתרי החברה בהם תופעת הרעש המזיק היא שכיחה, או על-פי הוראות גורמי הבטיחות של החברה באתר, העובדים ישאו עמם בקביעות את ציוד הגנת השמיעה האישי (אטמים, אזניות וכיו"ב).

3.7 ציוד מגן אישי בעבודות ריתוך ועבודה חמה.

1. בעבודות ריתוך בתנאי שטח (כאלו שאינן מתבצעות בעמדת ריתוך קבועה ומסודרת ברתכייה ייעודית), יש לעשות שימוש בקסדת מגן משולבת עם מסכת ריתוך.
2. הגנת פנים או משקפי ריתוך חייבים בשימוש בעת ביצוע עבודות ריתוך, השחזה ותהליכי ניקוי הריתוכים.
3. לעבודות ריתוך מעל הראש, חובה לעשות שימוש בקסדת מגן חסינת אש וכן בהגנה/כיסוי כתפיים מחומר חסין אש.
4. בכל סוג של עבודה חמה חובה להקפיד על ביגוד וצמ"א נקיים משמן, גריז וכל חומר דליק אחר. חובה להקפיד כי חלקי הלבוש לא יהיו תלויים ורופפים.

יש לכפתר שרוולים וחולצות, להקפיד על חולצות בתוך המכנסיים, כיסים יהיו סגורים ומכופתרים או ביגוד ללא כיסים. (עבודה חמה: כל סוג של עבודה שיש עמה סיכון להיווצרות גורמי הצתה של אש. כגון: יצירת ניצוצות, גיצים, שימוש באש גלויה, ריתוך לסוגיו וכיו"ב).

5. רתכים ועוזריהם יעשו שימוש בכפפות חסינות אש וכן במשקפי בטיחות או מסכות ריתוך המבטיחים הגנה בפני קרינה אינפרא אדומה וקרינה אולטרה סגולה.

6. אין לבצע עבודה חמה, לרבות ריתוך או עבודה באש גלויה בעמדות עבודה הנתמכות בחבלים או רצועות העשויים מחומרים סינטטיים או כל חומר דליק או חומר המאבד את תכונות החוזק שלו בחשיפה לחום.

3.8 ציוד מגן לעבודה בגובה.

1. כל עבודה בגובה תתבצע על-פי כללי הבטיחות על-פי הוראת כל חוק או תקנים מחייבים.
2. בעבודה בגובה המחייבת היתר עבודה, עם מתן ההיתר ולפני תחילת העבודה יבדוק אחראי הבטיחות של הקבלן את מערך העבודה, תקינות ציוד הבטיחות ושיטת התקנתו ויאשר את תחילת העבודה.
3. העובד ישתמש בציוד המגן לעבודה בגובה על פי כל הכללים וההנחיות המחייבים באתר.
4. בכל מצב אחר של עבודה בגובה, באחריות העובד לוודא את מערך העבודה ותקינות ציוד הבטיחות בו נעשה שימוש וכן את אופן התקנתו.

3.9 ציוד מגן אישי נוסף.

על הקבלן לספק ולוודא שימוש בכל צמ"א נוסף הנדרש בנסיבות מיוחדות או בנסיבות שאינן מפורטות במדריך זה. זאת על-פי כל פרקטיקה עבודה בטוחה המוכרת ומקובלת לצורך ביצוע העבודה.

3.10 הרמה בטוחה.

1. במסגרת תכנית הבטיחות שלו, על הקבלן לכלול פרוט של סוגי עבודות המחייבות באופן שיגרת הרמה של משאות באמצעים ידניים ובכוח הגוף בלבד ואשר יש עימן סיכונים מידיים ו/או מצטברים לבריאות.
2. כדרישת סף, יכלול הקבלן נושא זה בתכנית ההדרכה לבטיחות שלו. במסגרת התכנית יפורטו: זיהוי הסיכונים בהרמה ידנית, טכניקת הרמה נכונה ובטוחה, שמירת שלמות ובריאות הגב וכן ארגונומיה נכונה.

פרק 4 - בטיחות חשמל.

4.1 נהלי בטיחות לעבודה בחשמל.

1. כל עבודת חשמל, מיתקן חשמלי או חיבור והעמסת קווי חשמל, בין אם הם לצורך קבוע ובין אם לצורך זמני, חייבים להתבצע בכפוף להוראות כל דין רלבנטי, לרבות תקנים רשמיים ובכפוף לכל הוראה נוספת בנוהל זה.
2. לא יעסוק אדם בעבודת חשמל מכל סוג שהוא אלא אם הוא בעל רישיון תקף ומוסמך על פי כל דין לעסוק בעבודה זו, על-פי סוג העבודה והיקפה.
3. עבודת חשמל במתח חי תתבצע רק בקיום הכרח לכך ולאחר קבלת "היתר לעבודה במתח חשמלי חי".
4. חל איסור על כל עובד לבצע עבודה כלשהי בקרבת ציוד חשמלי, מעגל חשמלי או כל סוג אחר של מערכת חשמלית שאינם מוגנים, אלא אם כן מערכות אלו מוגנות כנגד התחשמלות בדרך של פריקת האנרגיה לאדמה.
5. עבודה בקרבת מערכות חשמל פעילות תתבצע על-פי הוראות נהלי העבודה והבטיחות של אתר העבודה. בהעדר הוראות כאלו, תתבצע העבודה באישור גורם הבטיחות באתר.
6. אין להפעיל ציוד או כלים חשמליים באזורים ו/או בתנאי סביבה בהם קיימת רטיבות, לחות גבוהה, אבק נפיץ, אדים או נוזלים דליקים. אלא אם הכלים והציוד מותאמים לעבודה בתנאים כאלו.
7. לוחות, ארונות, תיבות סעף או ארגזי חשמל יצויידו באמצעים לסגירתם וכן באמצעי נעילה של המפסק הראשי. לצורך זה יש להקפיד על שימוש בחומרי מבנה לא בעירים ולהקפיד על סגירה קבועה של ארונות החשמל בכל עת.
8. עובד בעבודת חשמל ו/או המפעיל ציוד חשמלי, יימנע מענידת טבעות, ענקים, צמידים או כל ציוד ואביזרים מתכתיים.
9. שימוש בכבלים מאריכים :
- יש למנעט ולהגביל את השימוש בכבלים מאריכים ככל האפשר ולצרכים חיוניים והכרחיים בלבד. כבל מאריך ארוך הנמצא בשימוש מתמשך, מומלץ לא להשאיר מגולגל על תוף למניעת התחממות וסכנת שריפה.

- כבלים מאריכים לשימוש עם כלי עבודה ידניים וכל ציוד אחר, יהיו בעלי בידוד כפול (גידים ומעטפת), מותאמים לפרישה ועבודה מאומצת (Heavy Duty באתרי העבודה ובתנאי שטח.
- כבלים מאריכים ייפרשו בנתיבים מוגנים או מוגבהים, (מומלץ בגובה מעל 2.50 מטר), למניעת סיכוני פגיעה והיתקלות.
- תיקון כבלים מאריכים יבוצע בצורה מקצועית תוך שיחזור מלא של הבידוד ואטימותו, (שימוש בסרט בידוד מסוג המתכווץ בחום לצורך אטימה). אסור לבצע פיצולים והסתעפויות בכבל מאריך.
- הזנת כלי עבודה חשמליים ושימוש בכבלים חשמליים באתרי עבודה בכלל ובאתרי בניה בפרט, מחייב הגנת כשל הארקה למקור ההזנה. המפסקים בקו ההזנה יהיו מטיפוס הגנה מגנטית/תרמית כנגד זרמי קצר. את ההגנות יש לבדוק בקביעות ופרקי זמן קבועים ומתוכננים.
- בכל מקרה של נפילת מפסק או הפעלת הגנה, על חשמלאי מוסמך לוודא את סיבת הכשל, לבדוק ולתקן במידת הצורך ולאשר הפעלה מחדש.
- יש להקפיד על סימון ברור של מפסקים ומקורות הספקת מתח חשמלי, בעיקר ובפרט כאשר מזינים ממקורות במתחים שונים.
- הקפד על הוראות כל חוק ונוהל בטיחות לעבודה בקרבת קווי מתח גבוה. עבודה בקרבת קווי מתח גבוה עם ציוד הרמה מחייבת ליווי של מכוון ו/או אתת צמודים.
- באתר בניה, באחריות הקבלן לבצע בדיקה ובקורת בתדירות קבועה ולפחות אחת לחודש, של מקורות ההספקה של אנרגיה חשמלית, ארונות חשמל ותיבות הסתעפות, מפסקים, הגנות, כבלים וכל ציוד חשמלי אחר באתר. הבדיקה תבוצע על-ידי חשמלאי מוסמך מתאים. מנהל העבודה יבדוק את מפסקי הפחת אחת לשבוע לפחות.

פרק 5 - כלי עבודה ידניים.

5.1 בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים.

1. כלי עבודה ידניים המסופקים על-ידי הקבלן לשימוש עובדיו יהיו מסוג ובאיכות טובים, מתאימים לכל הוראת חוק ותקן קיים. הכלים יהיו מותאמים לעובד ומתאימים לסוג ואופי העבודה המיועדת.
2. השימוש בכלי עבודה ידניים יהיה על-פי ובכפוף להוראות וכללי הזהירות של יצרן הכלי.
3. חובה להקפיד על תחזוקת הכלים באופן יעיל ובצורה שוטפת, לשמור על מצבם התקין, ניקיונם, לבצע שימון, כיוונים או השחזה על-פי הצורך, למנוע כל פגיעה ולהחליף חלקים פגומים ללא דיחוי.
4. לפני השימוש בכלי, על העובד לבדוק קיום פגמים ונזקים. אין לעשות שימוש בכלי פגום או בכלי עם כבל או צינור הזנה פגומים. אין להרים או לשאת כלים באמצעות כבלי ההזנה או צנרת ההזנה.
5. כלים ידניים ממוכנים יש לבדוק באופן תקופתי על-ידי בעל מקצוע מוסמך (מומלץ לא פחות מאשר אחת ל- 6 חודשים) או לאחר כל תיקון בכלי.
6. אין להפעיל כלים מעבר ליכולת ולהספק אליהם הם מיועדים. אין להפעיל מנופי הגברה על כלים פשוטים או לחצים וכוחות מוגברים על כלים ממוכנים.
7. אין להשתמש בכלי ידני ממוכן אשר הוסרו ממנו המיגונים ו/או אבזרי בטיחות (כולם או חלקם), או אם אמצעי הבטיחות נוטרלו או שאינם תקינים.
8. חובה על העובד להשתמש בצידוד מיגון אישי בעת השימוש בכלים ידניים, בעיקר במצבים ופעילויות בהם עלול העובד להיחשף לעצמים מעופפים או אבק מזיק.
9. כלים חשמליים חייבים להיות בעלי בידוד כפול, מוזנים ממקור אנרגיה חשמלית המצויד באמצעי הגנה נגד זרמי דלף (ממסר פחת).
10. אין להשתמש בכלים מכניים המונעים באנרגיה של דלק נוזלי (מנועי שריפה פנימית) במקומות סגורים שאינם מאווררים. דלק למכשירים יש לשמור רק במכלים תקינים ובטיחותיים.

11. משחזות מיטלטלות יהיו מצוידות במגן המכסה לפחות מחצית מהיקף האופן או דיסקת ההשחזה. חובה להקפיד ולבדוק את תקינות ושלמות דיסקת ההשחזה או אופן ('אבן') ההשחזה לפני כל שימוש.
12. משחזות עמוד קבועות תצוידנה במגינים על האופנים ובמגן שקוף נגד שבבים לכיוון פניו של המפעיל. המשענת מול אופן ההשחזה תכוון למרחק שאינו עולה על 2 מ"מ מהאופן.
13. מחברים מהירים של צנרת (פניאומאטית או הידראולית) ישמרו נקיים, במצב תקין ויאובטחו כנגד פתיחה אקראית.
14. קווי הספקת לחץ יונחו ויפרשו בצורה בטיחותית ומוגנת. יש לבדוק קווים אלו לשלמות ולתקינות בצורה קבועה ולפני כל פרישה.
15. לחץ אוויר המשמש למטרות ניקוי יווסת ויכוון לשיעור של עד 2 אטמוספרות.

5.2 כלים המופעלים על-ידי ירי תחמישי אבק שריפה.

1. אין לעשות שימוש בכלים מופעלים באמצעות תחמישי אבק שריפה (כגון: "אקדח מסמרים" וכד') אלא אם ניתן לכך אישור מפורש ובכתב מטעם גורם בטיחות מוסמך של החברה באתר ("היתר עבודה").
2. לקראת השימוש בכלים כאמור, יקפיד הקבלן המשתמש לתלות שלטי אזהרה באזור השימוש ובסביבותיו בלשון: "זהירות! שימוש בכלים מופעלי ירי".
3. התחמישים, המסמרים וכל אביזר וציוד אחר חייבים להיות מותאמים לשימוש בכלי המופעל ומאושרים לכך על-ידי היצרן.
4. אין לעשות שימוש בכלי, בתחמישים ובמסמרים לסוגיהם אלא למטרה המיועדת לכך על-פי הנחיות והוראות היצרן.
5. אין להפעיל כלי המופעל באמצעות ירי בסביבה שבקרבתה מועסקים עובדים או עוברים בני אדם.
6. "אקדח מסמרים" מותר לשימוש הוא רק כלי מטיפוס "פעולה עקיפה" עם משבת. הכלי יהיה בנוי כך שלא ניתן להפעילו אלא במצב שבו הכלי לחוץ בחוזקה כלפי פני משטח המטרה האמור לקלוט את הירי.

7. עובד המפעיל כלי המופעל באמצעות ירי חייב לעבור הדרכה והכשרה לשימוש בכלי על-ידי היצרן או מטעמו.
8. אסור להשתמש ולהפעיל כלי מופעל ירי במקומות בהם קיימת סכנה של ריכוז אבק נפיץ, אדים או גזים דליקים. הפעלה מותרת רק לאחר בדיקה כי סכנה כאמור אינה קיימת.
9. תחמישים יישמרו ויאוחסנו על-פי כללי הבטיחות לאחסון אבק שריפה ובכפוף להוראות גורמי הבטיחות באתר. אין להשאיר כלי ו/או תחמישים ללא השגחה. אין לטעון את הכלי אלא אם הוא מוכן ומיועד לשימוש מייד.
10. בעת השימוש בכלי מופעל ירי, כל הנמצאים ברדיוס של 8 מטר מנקודת הפעלה ישתמשו בציוד מגן להגנת העניים (משקפיים, מסכת פנים וכד'). כן חיוני ומומלץ ציוד להגנת השמיעה.
11. יש לטפל בנפל ירי על-פי הוראות והנחיות היצרן. תחמישי נפל נחשבים כתחמושת וכללי הטיפול בהם והפינוי שלהם - בהתאם.
12. תחזוקה ו/או תיקון כלים מופעלי ירי תהיה רק על-ידי טכנאי מוסמך על-פי הוראות היצרן. בדיקת הכלים לכשירות תתבצע באופן תקופתי על בסיס קבוע. לצרכי תיקון יעשה שימוש רק בחלקים מתאימים ומקוריים.

פרק 6 - עבודות חמות - מקורות הצתה.

6.1 כללי.

1. על הקבלן למלא בקפדנות אחר נהלי הבטיחות באתר בכל הנוגע להתארגנות ולביצוע עבודה חמה. בהיעדר נהלי בטיחות כנ"ל באתר, הנהלים להלן הם המחייבים. בכל מקרה, הנוהל המחמיר יותר הוא המחייב.

2. בהתייחס ל"עבודה חמה" הכוונה היא לכל סוג עבודה שיש עמה אפשרות ליצור גורמי הצתה מסוג כלשהו, כגון: עבודה באש ולהבה גלויים, ריתוך ו/או חיתוך להבה, ריתוך חשמלי, השחזה, ליטוש מכני, התזת חול או גרגרי מתכת על מתכות, שפשוף ושחיקה של מתכת המתכת ועוד. (ראה גם הגדרת "עבודה חמה" בפרק 15).

6.2 הרשאות והיתרים.

1. אסור לבצע כל סוג של עבודה חמה ללא קבלת הרשאה בכתב מגורמי הבטיחות המוסמכים מטעם החברה באתר.

2. במקום בו קיימת מערכת מתזים לכיבוי אוטומטי (ספרינקלרים), על המערכת להיות פעילה בעת ביצוע עבודה חמה באש גלויה, אלא אם ניתן אישור מיוחד בכתב להפסקת פעולת המערכת.

3. בשום מקרה אין לתת אישור לעבודה באש גלויה במקום שבו מערכת המתזים מושבתת או שאינה תקינה ולא ניתנת להפעלה ידנית.

6.3 טיפול ואחסנה של גלילי לחץ.

1. גלילי לחץ (המשמשים לגזי ריתוך ולכל מטרה אחרת) יאוחסנו, ימוקמו או ישונעו כאשר הם קשורים ומאובטחים כנגד נפילה.

2. גלילי לחץ יסומנו כחוק לזיהוי תכולתם.

3. אין לאחסן גלילי חמצן בקרבת גלילי גזים דליקים. אחסון מומלץ במרחק הפרדה של כ- 6 מטרים או בהפרדה עם מחיצה בנויה לעיכוב אש של שעתיים לפחות.

4. אין לאחסן גלילי לחץ במקום בו עלול להיווצר מגע בין הגלילים לבין מעגלים חשמליים מוליכים.

5. גילי חמצן, כולל הווסתים, השסתומים, מחברים, צנרת וכל אביזר המשמש מערכת חמצן, יש לשמור בפני כל מגע עם שמנים או כל חומר שומני. אין לטפל במערכת חמצן וחלקיה כאמור בידיים משומנות, כפפות או סמרטוטים משומנים.
6. הרחק גילי לחץ מכל מקור חום, להבה או קרינת שמש ישירה. הרחק כל חומר דליק מאזור אחסון גילי לחץ.
7. בגלילים ריקים יש להקפיד לסגור השסתום הראשי ולהרכיב כיפת מגן על השסתום בראש הגליל.
8. לצורך שינוע גילי לחץ בעזרת ציוד הרמה, יש להשתמש במנשאים בהם הגלילים קשורים ומאובטחים. אין להשתמש בקשירת גלילים בעזרת מענבים, אונקלים או מצמדים מגנטיים.
9. כיפות המגן בראש הגליל יהיו תמיד מותקנות במקומן עד לחיבור הגליל למערכת לצורך השימוש בו. שמור על כיפת המגן בקרבת הגליל.
10. גילי לחץ יש לאחסן ולאבטח בכל עת במצב עמידה (להוציא פרקי זמן קצרים של שינוע). יש לסמן גליל כי הוא ריק לאחר שהתרוקן. יש להקפיד על קיום ידית סגירה לברז הראשי או קיום מפתח מתאים לסגירת ברז הגליל כל עת שהגליל בשימוש.
11. אין לאחסן גילי לחץ במקומות סגורים או מקומות מוקפים וכן לא בקרבת מעליות או בקרבת גרמי מדרגות.
12. אחסן גילי לחץ במקומות מאווררים היטב ובמתקנים מתאימים. במקרה של דליפת גז מגליל לחץ ובאין יכולת לעצירת הדליפה באופן מידי, יש להרחיק הגליל הדולף למקום בטוח מחוץ לכל מבנה.
13. ודא כי הגליל בשימוש הינו בעל אישור תקינות בתוקף. בדוק בצורה חזותית כל גליל לפני הכנסתו לשימוש.

6.4 ביצוע עבודה חמה.

1. כל עבודה באש גלויה או עבודה חמה שיש עמה סיכון של היווצרות גורמי הצתה, כגון ניצוצות, גיצים וכד', לרבות עבודות ריתוך והשחזה, מחייבת יישום נוהל "צופה אש" כמפורט להלן:

- נוהל צופה אש מתבסס על קיומו של עובד, שעבר הכשרה וקיבל הדרכה מתאימה לבצע פעולות תגובה במקרה של התלקחות דליקה. עובד זה ימוקם בקרבת מקום ביצוע העבודה. באחריות הקבלן לצייד את צופה האש בציוד כיבוי מתאים לתגובה מיידית.
- ציוד הכיבוי בידי צופה האש יהיה מהסוג ובגודל המתאים ומיועד לכיבוי חומרי הבערה הפוטנציאליים הנמצאים בקרבת מקום העבודה.
- צופה האש יצוייד באמצעי קשר לתקשורת מיידית עם מרכז בקרה ובטחון. בהיעדר מרכז כזה, תהיה התקשורת עם גורם באתר העבודה בעל יכולת לסייע במקרה של פרוץ דליקה בלתי נשלטת על-ידי צופה האש.
- צופה האש יישאר במקום ביצוע העבודה החמה 30 דקות לפחות לאחר סיום העבודה. לפני עזיבת המקום יודא כי אזור העבודה מובטח בפני פרוץ דליקה בעקבות העבודה שבוצעה.

2. יש להרחיק כל חומר דליק מאזור העבודה החמה, זאת עוד לפני תחילת כל עבודה.

3. במערכות הריתוך השונות, יש לבדוק בקביעות את רכיבי הצנרת, כבלים ומוליכים למיניהם לקיומם של דליפות, פגיעות בבידוד, מגעים רופפים וכיו"ב. חובה לתקן ו/או להחליף כל חלק לקוי או פגום.

4. במערכות ריתוך בגז חובה להתקין בולמי להבה על צנרת הגזים לריתוך בסמוך לנקודות ההספקה בקרבת ווסתי הלחץ. (מומלץ להתקין בולמי להבה נוספים גם בקרבת נקודת החיבור למבער).

5. יש למנוע כי מעגל הזרם החשמלי בריתוך בקשת חשמלית ייסגר דרך מכלולים מתכתיים כמפורט להלן :

- גלילי לחץ. בעיקר כאלו המכילים גזים דליקים (אצטילן, גפ"מ, חמצן, מימן).
- מכלים מתכתיים המשמשים לאחסון דלקים, שמנים או כל חומר דליק אחר.
- צנרת לחץ אוויר, צנרת קיטור, צנרת גז או צנרת המוליכה חומרים דליקים או נפיצים.
- צנרת מתכתית דרכה עוברים מוליכים חשמליים.
- שרשרות, כבלי מתכת, מעקים מתכתיים, סולמות, מכונות, גלים סובבים, מיסבים וכיו"ב.
- כל ציוד מוליך רגיש אחר.

6. יש לתחום ולהקיף אזורי ריתוך ו/או חיתוך בקשת חשמלית באמצעות מסכים

מחומרים בלתי דליקים ומוגני בערה.

7. הבטח פרישה בטיחותית של צנרת ריתוך ו/או כבלי ריתוך, למניעת המעדה והשארת מעברים פנויים ובטוחים. הרחק צנרת וכבלים כאמור מקרבתם של סולמות וגרמי מדרגות. מנע פגיעה בצנרת ובכבלים על-ידי עצמים מתכתיים.

8. יש להימנע מפרישת כבלי ריתוך עם הארכות ביניים. בכל מקרה של שימוש במחברים לצורך ביצוע הארכות, יש להשתמש במחברים מבודדים בלבד.

9. ידית הריתוך החשמלי (מחזיק האלקטרודה) תהיה מבודדת כראוי להגנה על העובד, תתאים לעצמת הזרם המרבי לריתוך ותבטיח מניעה של יצירת קצר כאשר הידית תונח על-גבי חומרים מוליכים המוארקים לאדמה.

10. העובד בעמדת ריתוך יעשה שימוש בציוד מגן אישי כחוק, בדגש מיוחד על הגנת העיניים.

11. אין לבצע עבודות ריתוך במקום שאינו מאוורר.

12. בריתוך מעל הראש ובריתוך בגובה, חובה לנקוט אמצעי הגנה כנגד פיזור גיצים וניצוצות ופגיעתם בעובדים אחרים.

פרק 7 - סולמות.

7.1 כללי.

1. ככלל, מומלץ להימנע מביצוע עבודה בעמידה על סולם ולהגביל שימוש בסולם מתאים לצורך עליה והגעה למקומות גבוהים.
2. שימוש בסולם לצורך עבודה בגובה יעשה רק בתנאים בהם שימוש באמצעי חלופי כגון פיגום, במת הרמה וכד' הוא פחות יעיל, פחות בטיחותי או בלתי אפשרי בנסיבות העבודה.
3. סולמות באתרי עבודה יותאמו לאופי האתר ולסוג העבודה המתבצעת. לדוגמה: במפעלים כימיים לא מומלץ שימוש בסולמות מחומרים הרגישים לכימיקלים (מתכת או עץ). במתקני חשמל - אסור השימוש בסולמות מחומרים מוליכים, וכיו"ב.

7.2 בטיחות השימוש בסולמות.

1. סולמות לשימוש בתעשייה ולמטרות עבודות בניה יהיו רק מהסוגים העומדים בדרישות התקנים הרלבנטיים. תחזוקתם והשימוש בהם יהיו על-פי הוראות היצרן בהתאמה לסוג העבודה המתבצעת.
2. אסור להשתמש בסולם פגום. שבו חסרים או פגומים שלבים, קיימות פגיעות או סדקים בניצבים, חסרים חלקים או קיים חלק פגום או לקוי מכל סוג אחר.
3. סולמות מיטלטלים חייבים ברגליות כנגד החלקה. חובה להציב סולם מיטלטל על משטח בסיס יציב. אזורי הגישה בתחתית הסולם ובראשו יישמרו פנויים. שימוש בסולם כפול יהיה רק במצב סולם פתוח במלואו. סולמות מתארכים יצוידו בסגרי ביטחון אשר יופעלו כולם עם חיבור או ביצוע ההארכה.
4. סולם "יחיד" יוצב כך שמרחק בסיסו מקיר המשען הוא בין 1/2 ל- 1/4 מגובה נקודת המשען העליונה של הסולם על הקיר.
5. טיפוס על סולם או ירידה ממנו ייעשו רק עם הפנים כלפי הסולם ובהקפדה על **מגע מתמיד של 3 נקודות עם הסולם** (2 ידיים ורגל, או 2 רגליים ויד).
6. בעת ביצוע עבודה על סולם, חובה לעמוד עם הפנים אל הסולם ושתי הרגליים יציבות על הסולם.

7. אין לעמוד או לשבת על השלב העליון, אלא אם כן הוא סולם ייעודי שיש עליו משטח דריכה המיועד לכך. אין להשתמש בסולם נפתח (כפול) כשהוא סגור או נשען. לא יעבדו שני אנשים על סולם בודד.
8. בעת ביצוע עבודה בגובה בקרבת מעברי אדם או דרכי תנועה, יש להתקין חסימות מתאימות ו/או להציב שלטי אזהרה מתאימים.
9. בעבודה בגובה על סולם, חובה להשתמש בציוד מגן אישי למניעת נפילה.
10. מנע שימוש והצבת סולם בקרבה או במגע עם כבלים, חבלים, צינורות, מוליכים, שמנים ושומנים וכל שאריות פסולת. אין להשאיר חפצים ועצמים כלשהם על גבי סולם.
11. בעת טיפוס למשטח גבוה באמצעות סולם, על הניצבים להיות ארוכים וגבוהים ב- 100 ס"מ מעל גובה משטח היעד.
12. בעת השימוש, על הסולם להיות מעוגן, קשור, חסום או מאובטח בכל צורה אחרת בפני נפילה או החלקה.
13. סולמות יש לבדוק לתקינות כל פעם לפני שימוש וכן באופן תקופתי. מומלץ להוסיף ולעדכן תג שמישות לאחר כל בדיקה תקופתית.

7.3 דרישות הדרכה.

1. על הקבלן לכלול בתכנית ההדרכה שלו פרק להדרכה והכשרת עובדים לעבודה בטיחותית על ועם סולמות. על תכנית ההדרכה לכלול הסברים וגישה לזיהוי הסיכונים לפני תחילת עבודה עם סולמות.
2. הקבלן יוודא כי עובדיו קיבלו הדרכת בטיחות מאדם מיומן שהוסמך על ידיו למטרה זו, בכל אחד מהנושאים להלן:
 - סיכוני נפילה באתר העבודה.
 - שיטת עבודה נכונה להקמה, תחזוקה ופרוק התקני בטיחות למניעת נפילה.
 - בניה נכונה של סולם, הצבה ושימוש בסולמות לרבות דרכי הטיפול והשינוע.
 - עומס מרבי מותר על סולמות.

עם ההדרכה, יוודא הקבלן כי העובדים קלטו, הבינו ומטמיעים את הוראות הבטיחות לעבודה עם סולמות.

פרק 8 - חפירות ותיעול.

8.1 הרשאות והיתרים.

1. כל פעולה של ביצוע חפירה או תעלה באתר החברה, על-ידי אמצעי מכל סוג שהוא, מחייבת קבלת היתר לפני תחילת העבודה. ההיתר יונפק על-פי נוהלי החברה באתר. בהיעדר נוהל מתאים, גורם הבטיחות של החברה באתר יקבע את האחראי למתן היתר כאמור.

2. הקבלן האחראי לביצוע החפירה ינהג כדלקמן: -

- ימלא את טופס "היתר לעבודת חפירה" ויעבירו לידי גורם הבטיחות / נציג החברה באתר.
- יוודא קבלת "היתר לעבודת חפירה" מאושר על-ידי הגורם המוסמך.
- יציג לגורם המבצע של החפירה את ההיתר, לרבות כל מגבלה והערה שכלולים בו.

4. אין להתחיל כל פעולות חפירה לפני קבלת היתר מאושר על-ידי הגורמים המוסמכים והמצאתו למבצע החפירה באתר.

5. "היתר עבודת חפירה" ישמר באתר החפירה כל עת ביצועה ויוחזר לנציגי החברה בתום ביצוע החפירה.

8.2 תכנון וביצוע הגנות ודיפונים.

1. חפירים ותעלות בעומק העולה על 1.20 מטר בהם עובד אדם חייבים להיות מובטחים כנגד התמוטטות באחד מהאמצעים הבאים: שיפועים בטיחותיים, דיפונים לסוגיהם, דרגשים מדורגים, חיזוקי עוגנים או כל תמיכה יעילה אחרת.

2. ניתן לעשות שימוש בתא הגנה כל עוד ההגנה שהתא מבטיח לעובד בחפירה, זהה לפחות להגנה על-ידי שיטות דיפון מתאימות.

3. ללא תלות בשיטת ההגנה הננקטת, התקנת הדיפונים תתבצע מלמעלה (ראש החפירה / תעלה) כלפי מטה. בעת התקנת הדיפונים חובה לנקוט אמצעי זהירות מוגברים. את קורות תמיכת הרוחב או מתקני התמיכה יש להתקין בצורה אופקית מדויקת ובגבהים מתאימים לפי עומק החפירה. יש להבטיח את החיזוקים למניעת החלקה, נפילה או שליפה.

4. יש להבטיח כי המשטחים וחומרי הדיפון במצב תקין, במידות הנכונות וללא שברים או פגמים הפוגעים בחוזקם.

5. את התקנת הדיפונים יש לבצע בצמוד וברצף עם התקדמות החפירה. מפאת הסיכון שבכך אין להשאיר חפירות ותעלות ללא דיפון זמן מיותר, גם אם לא מתבצעת בהם כל עבודה. ככל שמשך הזמן בו החפירה לא מדופנת ארוך יותר, עולה הסיכון להתמוטטות דפנות.
6. כאחת משיטות ההגנה על חפירות ותעלות מקובלת הגישה של קביעת זווית לשיפוע הקרקע בדפנות להבטחת יציבות הקרקע כנגד גלישה או התמוטטות. זווית היציבות שונה על-פי סוג הקרקע ויש לקבוע אותה לכל חפירה בנפרד על-פי סוג ומצב הקרקע הנחפרת. יש להקטין את השיפועים כאשר קיימת רטיבות או לחות בקרקע, תכולת טין או סלעים רפויים בקרקע או כאשר מופיעים בליה (ארוזיה), כפור או סדקי גזירה בקרקע.
7. בכל שיטת הגנה אחרת בה עושים שימוש באמצעים מכניים, יש לוודא כי שלמותם, חוזקם ושיטת הבניה של אמצעי המיגון והדיפון מבטיחים חוזק נאות לעמידה בפני לחץ הקרקע על דפנות החפירה, בכל תנאי סביבה ומזג אוויר ולמשך כל פרק הזמן בו החפירה פתוחה וצפויים לעבוד בה אנשים.

8.3 אמצעי זהירות מיוחדים.

1. במקרים בהם תחתית החפירה אינה יציבה, (לדוגמה - כאשר יש סכנת עליית מים במצב בו התחתית מתחת למפלס קווי צנרת), יש להעמיק את קירות הדיפון אל מתחת לתחתית החפירה על מנת להבטיח את יציבות הדפנות בתחתית.
2. במקרים בהם קיים סיכון של זרימת מים (או נוזלים אחרים) לחפירה, יש להתקין מחסומי הטיה או תעלות ניקוז במטרה לנתב את הזרימה אל מחוץ לאזור החפירה או קירבתו. זרימה ו/או הצטברות נוזלים בקירבת חפירה מאיצים תהליך ארוזיה וגזירת קרקע ומגבירים סיכוני התמוטטות.
3. עפר המפונה מחפירה, וכל ציוד אחר, יש לאחסן בבטיחות (על-פי החוק בישראל) במרחק של 50 ס"מ ויותר משפת החפירה. בהיבטי בטיחות מעשיים מומלץ להתרחק למרחק 1 מטר משפת החפירה וככל שהחפירה עמוקה יותר - להתרחק אף יותר.
4. בעת עבודת אנשים בחפירה או תעלה, חובה להבטיח אמצעים יעילים ליציאה בטוחה מהתעלה (כגון סולמות או מדרגות). המרחק המרבי להגעה של עובד לאמצעי יציאה לא יעלה על 7.5* מטר (בתעלה ישרה, מרחק מרבי בין שני סולמות / מדרגות לא יעלה על 15* מטר). על הסולמות להיות יציבים

ותקניים, מעוגנים היטב בראש החפירה וגבוהים משפת החפירה לפחות 100 ס"מ.

[* - החוק בישראל מתיר מרחקים גדולים יותר, 20 ו- 40 מטר בהתאמה].

5. לפני תחילת ביצוע חפירה חובה לאתר כל תשתית אפשרית העלולה להיפגע בעת החפירה (מים, ביוב, חשמל, תקשורת וכיו"ב) ולנקוט באמצעים מתאימים להגנתם ומניעת פגיעה בהם.

8.4 ביקורות תקינות ובטיחות.

1. חפירה, תעלה הגנות ודיפונים יש לבדוק על בסיס יומי על-ידי מנהל העבודה באתר.

2. בדיקת תקינות ובטיחות חובה לבצע אחרי ירידת גשמים ו/או כל שינוי בנסיבות ובתנאים העלולים להגביר את סיכוני ההתמוטטות, גזירה וגלישת קרקע או הצטברות מים. במקרים בהם מזוהה תזוזה מסוכנת של הקרקע (לדוגמה - הופעת סדקים בקרבת הדפנות), חובה לעצור כל עבודה עד לתיקון המצב.

3. כל בדיקה ו/או ביקורת יש לתעד בפנקס הכללי, לרבות הממצאים, הוראות והמלצות הבודק.

8.5 פעולות קידוח.

1. בדומה לחפירה, גם לפעולות קידוח יש לקבל "היתר עבודה" (ראה לעיל).

2. לפני תחילת עבודת קידוח חובה לבחון את סיכוני אזור העבודה, לרבות תשתיות וסיכונים אפשריים מעל פני האדמה בגובה מכונת הקידוח ואזור התנועה של ציוד הקידוח.

3. צוותי העבודה ישמרו מרחק ביטחון ממכונות הקידוח וכל ציוד הקידוח הנמצא בתנועה.

4. אנשי צוות עבודת הקידוח חייבים להיות כל עת העבודה בקשר עין עם מפעיל מכונת הקידוח.

5. אין להשאיר מכונת קידוח בפעולה ללא עובד המאייש אותה.

6. כל ציוד קידוח שאינו בשימוש בעת העבודה יש לאחסן ולאבטח בצורה בטיחותית.

7. חובה להקפיד כי למפעיל ציוד הקידוח תהיה גישה מלאה ובטוחה לכל אמצעי ההפעלה ובקרת המכונה ועמדת עבודתו יציבה ובטוחה.
8. ציוד הקידוח ייבדק על-ידי עובד מיומן בתחילת כל משמרת, כל ליקוי חובה לתקן לפני השימוש בציוד.
9. לפני תחילת עבודה בעמדת קידוח, יש ליידע את כל העובדים בקרבת מקום הקידוח המיועד ולהזהירם בפני הסיכונים שפעולת הקידוח יוצרת במקום.
10. אין להשאיר קידוח ללא מילוי או הגנה מתאימה למניעת נפילה, באמצעים כגון: גידור או כיסוי יציב שאינו ניתן להסרה באקראי.

8.6 סיום עבודות.

1. אין להשאיר חפירות או תעלות פתוחות לפרקי זמן מיותרים לאחר גמר ביצוע העבודות בהם, זאת גם אם הדיפונים עדיין במקומם.
2. פרוק דיפונים והגנות יעשה בזהירות יתר ובסדר הפוך להרכבתם (מהתחתית כלפי מעלה).
3. חפירות ותעלות עמוקות רצוי למלא בהדרגה תוך הידוק. בכל מקרה, בגמר המילוי יש להבטיח הידוק מתאים ויישור הקרקע להבטחת יציבות הקרקע ומניעת הצטברות נוזלים בקרקע לא מהודקת ומבלי להשאיר מכשולים ומפגעי בטיחות.

פרק 9 - טפסות ויציקות בטון.

9.1 בטיחות בהקמת טפסות ותהליך היציקה.

1. הציווד והחומרים המשמשים לעבודות בניה ויציקות בטון חייבים לעמוד בדרישות המפורטות בתקן ישראלי מס' 904 (חלקים 1 ו-2) "טפסות לבטון" ולקיים את ההוראות המפורטות ב"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ו' - טפסות.
2. כל אדם העובד בגובה העולה על שני מטרים מעל משטח עבודה יציב, בשעה שהוא מכין או מפרק טפסות, יהיה מאובטח בפני נפילה באמצעות ריתמת בטיחות ואמצעי קשירה מתאים או כל אמצעי תקני וחוקי אחר המבטיח בטיחות העובד בפני נפילה.
3. קצוות חופשיים ומזדקרים של ברזל זיון לבטון בכל מקום בו עלולים לעבור עובדים מעליהם או בקרבתם יש לכסות למניעת פגיעה. אין לעבוד מעל קצוות חשופים של ברזל זיון ללא אבטחה מפני נפילה.
4. בעת תהליך יציקת הבטון, יש להרחיק עובדים ועוברי אורח מאזור יציקת בטון מחשש פריצת טפסות ושפיכה חופשית של בטון ונפילת רכיבי תמיכה.
5. יש לסלק מסמרים או חוטי פלדה מכל חומר המשמש בהכנה ותמיכת הטפסות. יש להרחיק חומרים מיותרים מאזורי היציקה.
6. יש להימנע משינוע או תפעול מטענים בכלל ומיכלי בטון בפרט מעל אזורי עבודה בהם נמצאים או מתקיימת תנועת אנשים ועובדים.
7. עובד ביציקת בטון יעשה שימוש בציווד מגן אישי למניעת חשיפתו לבטון, ביניהם: משקפי מגן, מגפי בטיחות מתאימים, כפפות, מכנסיים ארוכים וחולצת שרוול ארוך.
8. יש להקפיד על זהירות יתר בעת שימוש במשאבות בטון, חול וטיח.

פרק 10 - פיגומים.

10.1 תכנון, הקמה ופרוק.

1. תכנון, הקמה ובקורת של פיגומים יבוצעו רק על-ידי עובדים מיומנים וכשירים כנדרש על-פי הוראות החוק והתקנים המחייבים, כולל ביצוע תחת השגחתו והנהלתו הישירה של "בונה מקצועי לפיגומים", כאשר מדובר בפיגום זקפים שגובהו עולה על 6 מטרים. בחירה ותכנון הפיגום יעשו בכל מקרה על-פי היישום המיועד ויותאמו לתנאי השטח והעבודה.
2. אין להשתמש בפיגומים למטרות אחסון, למעט אחסון קצר וזמני של חומרים המשמשים את העובדים על הפיגום לצורך עבודתם ובעת עבודתם על הפיגום.
3. אחסון כאמור על משטחי פיגום יבוצע על-גבי קושרות הרחב. אין לאפשר הצטברות כלים, חומרים או אשפה על הפיגום.
4. פיגום יתוכנן על-פי כל העומסים הצפויים לפעול עליו (בנוסף למשקלו העצמי), על-פי הוראת תקן ישראלי 1139 - פיגומים, חלקים 1 ו-3.
5. כל חלק פגום או לקוי שנתגלה בפיגום, יוחלף באופן מיידי לפני המשך עבודה על הפיגום.
6. כל משטח עבודה בפיגום שגובהו מעל 2 מטר מפני הקרקע חייב להיות מוגן ומגודר כמפורט בתקנות עם אזן יד, אזן אמצע ולוח רגל.
7. כל הגלגלים בפיגומים (עצמאיים) ניידים יהיו בעלי יכולת נעילה.
8. פיגומים ניידים אסורים לשימוש על משטחים משופעים או לא יציבים. אין לשנע פיגום נייד כאשר נמצאים עליו בני אדם.
9. פרוק פיגום יבוצע רק על-ידי עובדים מורשים ומיומנים.
10. סדר הפרוק יהיה הפוך לסדר ההקמה, מלמעלה כלפי מטה. בכל עת הפרוק יוקפד על יציבותו של החלק שעדיין לא פורק, זאת כמובן תחת השגחתו והנהלתו הישירה של "בונה מקצועי לפיגומים", כאשר מדובר בפיגום זקפים שגובהו עולה על 6 מטרים.

11. הורדת רכיבים מגובה בעת פרוק פיגום תבוצע בצורה מבוקרת ולא על-ידי השלכה מגובה.

10.2 שילוט וסימונים.

1. בעת ההקמה והפרוק של פיגום יתוחם מרחב העבודה סביב הפיגום, כדי למנוע גישה של אנשים והאזור ישולט ויסומן על-פי אופי העבודה (הקמה / פרוק) עד לסיום העבודה.

2. בגמר הקמת פיגום ולפני תחילת השימוש בו, תבוצע ביקורת אדם מיומן ומוסמך (מנהל העבודה באתר או מתכנן הפיגום, על-פי סוג הפיגום) לאישור תקינות ושימוש.

10.3 התקני הגבהה ממוכנים.

1. לא יופעלו באתר התקני הגבהה או פיגומים ממוכנים אלא אם הם מקיימים את כל דרישות החוק והתקנים המתאימים המחייבים [כגון: רישום ציוד הנדסי, אישור בודק מוסמך וכד'].

2. פיגומים ממוכנים ואמצעי הרמת אדם ממוכנים יופעלו במגבלות ועל-פי הוראות היצרן בלבד או כפי שנקבע בתסקיר בדיקה של בודק מוסמך.

פרק 11 - עגורנים ומתקני הרמה.

11.1 כללי.

לא יופעל כל אמצעי הרמה באתר החברה, אלא אם הקבלן המציא לגורמי הבטיחות של החברה תיעוד ואישורים עדכניים של תקינות וכשירות הציוד כמתחייב על-פי דרישות החוק. אישור כאמור נדרש גם לאחר תיקון תקלות או כשל שאירע בציוד הרמה.

11.2 התקנה / הקמה של עגורנים ומכונות הרמה.

1. כניסה והפעלה של מכונות הרמה מתנייעות לאתר (רכבי מנוף, עגורנים מתנייעים וכיו"ב) תתבצע רק לאחר תיאום ואישור גורמי הבטיחות באתר.
2. באחריות הקבלן לבדוק מראש את נתיב התנועה לכניסה ויציאה מהאתר של מכונת ההרמה, את אזור העבודה בכל רדיוס וגובה הפעולה של מכונת ההרמה, את יציבות הקרקע, כושר ומרחב התמרון, המצאותם של קווי השמל ובמיוחד "מתח גבוה", ועוד. כל אלו במטרה להבטיח פעולה בטיחותית של הציוד באתר.
3. מתקן הרמה קרקעי קבוע, ימוקם על קרקע יציבה בהתאם לעומסי ההרמה המתוכננים ומשקלו העצמי של הציוד. המתקן יעוגן להבטחת יציבותו תחת כל עומס מותר ובכל תנאי מזג אוויר.
4. מתקן הרמה שאינו קרקעי (על-גבי פיגום, על רצפת קומה במבנה, על הגג וכד') יוקם ויותקן בצורה חזקה ויציבה להבטחת עמידה בעומסי הרמה מרביים, תוך בדיקה והבטחת כושר הנשיאה של התשתית עליה מוקם המתקן, לרבות כוחות דינאמיים של תאוצות הרמה, הורדה ונפילה, צידוד וסיבובים.
5. עגורן, קבוע או נייד, יוקם על קרקע שנבדקה או הוכנה להבטיח את יציבות פעולתו של העגורן בעומס המרבי ובתנאי מזג אויר הצפויים באתר, במקרים בהם נדרשת הנפת ציוד יוצאת דופן - ציוד או חלקים מורכבים או כבדים במיוחד, או שהרכבתם דורשת תיאום עבודתם של יותר מעגורן אחד יחדיו - יש למנות "אחראי על ההנפה" לתיאום פעולת ההנפה.
6. בעת הקמת או פרוק של עגורן או כל אמצעי הרמה קבוע אחר, תימנע כניסה וגישה של עובדים לא מורשים לאזור ביטחון סביב העגורן שבו עלולים ליפול כלים, חפצים או רכיבים בעת ההרכבה. האזור יתוחם ויסומן בהתאם.

11.3 נהלי הפעלה של ציוד הרמה.

1. הפעלת ציוד הרמה תותר ותתאפשר רק לאדם בעל הכשרה והסמכה מתאימים כמתחייב על-פי הוראות החוק.
2. בכפוף לאמור בסעיף לעיל, הפעלת ציוד הרמה באתרי החברה תינתן בידי עובדים אחראים, מיומנים וכשירים לסוג עבודה זה, מכירים היטב את הציוד, מנוסים בהפעלתו ומכירים את תנאי העבודה באתר ודרישות הבטיחות. [מפעילים, אתתים, עניבנים וכד'].
3. לא תתבצע הפעלת ציוד הרמה שלא בהתאם להוראות היצרן או מעבר למיגבלות המפורטות בתסקיר הבדיקה של בודק מוסמך, המחמיר מביניהם.
4. אין לשנע מטענים בגובה מעל אנשים ועובדים.
5. לא יושאר מתקן הרמה פועל כאשר אינו מאויש על-ידי עובד הבקי בהפעלתו.
6. מתקן הרמה כשאינו במצב עבודה, יושאר דומם כאשר אמצעי ההפעלה מנוטרל ונעול ולא מאפשר הפעלתו בידי מי שאינו מורשה. מערכות המתקן יהיו במצב הבטיחותי ביותר האפשרי. (רכיבים ומטען לא יושארו בגובה, מנותק ממתקן חשמלי, כל מה שניתן - קשור ונעול וכיו"ב).
7. עומס עבודה בטוח להרמה במתקן יצוין בשילוט ברור, במקומות בולטים ובשפה המובנת למפעילים.
8. תחזוקת מתקני ההרמה לסוגיהם תתבצע בקפדנות על-פי הוראות היצרן או מתכנני המתקן. ביצוע הפעולות יבוצע על-פי תכנית מראש ויתועד בצורה מסודרת.

11.4 הרמת אדם.

1. אין להרים ו/או לשנע אנשים באמצעי הרמה ממוכנים שאינם מאושרים ומתוכננים למטרה זו.
2. הרמת אדם במלגזה תתבצע אך ורק כאשר זוהי הדרך היחידה והיעילה ביותר למטרה. באמצעים ובמגבלות המתחייבים מהוראות החוק (סל אדם תקני, עומס מרבי, מלגזה מותרת) וכאשר המלגזה מאוישת בכל עת ומוצבת על משטח יציב ובטוח.

3. הרמת אדם במעליות תתבצע רק באם המעלית תוכננה, נבנתה ואושרה למטרה של הרמת אדם ובמגבלות העומס המותר. אסורה תנועת אנשים במעליות המיועדות למטען בלבד.
4. רק במקרים בהם הרמת אדם בדרך חוקית מותרת היא בלתי אפשרית, ניתן לשקול הרמת אדם במתקן הרמה. במקרה זה יתוכנן ויוכן ציוד מתאים לכך. הפעולה תתוכנן מראש ותקבל היתר מיוחד בפיקוח גורמי הבטיחות באתר. כל מקרה ייבחן לגופו ויאושר מחדש.

פרק 12 - עבודה במקום מוקף.

12.1 כללי.

1. מקום מוקף הוא מרחב עבודה סגור אשר לו דרכי כניסה ויציאה מוגבלים. המקום חשוף לסיכוני הצטברות של מזהמים מסוכנים, רעילים או דליקים ו/או בעל אווירה דלת חמצן.
2. בכל אתר עבודה בו קיימים נהלי עבודה במקום מוקף, תתבצע העבודה על-פי נהלים אלו בנוסף להוראות כל חוק ותקן המחייבים לעניין. במידה וקיימת אי התאמה בין נהלי האתר בנדון לבין הוראות כל חוק ותקן או לבין ההוראות להלן, ההוראה המחמירה קובעת.

12.2 נוהל אישור עבודה וכניסה למקום מוקף.

1. אין להיכנס ואין לבצע כל עבודה במקום מוקף ללא "היתר עבודה במקום מוקף" שהונפק על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר בכפוף לנהלי הבטיחות באתר.
2. לפני תחילת עבודה במקום מוקף, על הקבלן לוודא כי העובדים המיועדים לעבודה זו עברו הדרכת בטיחות מתאימה לעבודה במקום מוקף ומכירים את הסיכונים ואמצעי הבטיחות הנדרשים.
3. בקשת היתר לעבודה במקום מוקף תוגש מבעוד מועד על-ידי הקבלן לגורמי הבטיחות של החברה באתר. הקבלן יצרף לבקשתו תכנית עבודה, לרבות אמצעי הבטיחות המתוכננים ותיעוד הדרכת עובדים.
4. לפני תחילת העבודה במקום מוקף, על כל העובדים המיועדים, עוזריהם וכן כל הציוד והחומרים הנדרשים לביצוע העבודה, להימצא באזור העבודה.
5. על הקבלן להקפיד לבצע העבודה במקום מוקף בכפוף להוראות ההיתר ולמיגבלות המפורטות בו.
6. בכל מקרה של שינויים במרחב העבודה או בתנאי העבודה שלא כצפוי וכמתוכנן ולא על-פי ההיתר, רשאי נציג החברה באתר להפסיק את העבודה ולחייב קבלת היתר מחדש.

7. לביצוע עבודה חמה או עבודה עם חומרים מסוכנים במקום מוקף, יש לקבל היתר משולב לשני סוגי העבודות המסוכנות המחייבות היתר, תוך התייחסות להעצמת הסיכון בעבודה המשולבת.

12.3 ניטור מקום מוקף.

1. במקום מוקף בו נדרש ניטור רצוף של אווירת חלל העבודה, מחובתו של הקבלן לספק ציוד ניטור זה ולהעמיד אדם מיומן להתקנתו והפעלתו.
2. לא יתיר הקבלן לעובדיו או לקבלני המשנה שלו ועובדיהם להיכנס או לבצע עבודה במקום מוקף שאינו בטיחותי או שלא ניתן היתר כנדרש לכניסה ועבודה במקום המוקף.
3. הקבלן יספק, יתקין ויפעיל כל ציוד מדידה וניטור נוסף הנדרש על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.
4. כל אדם, בנוסף לעובדים במקום המוקף על-פי היתר, הנדרש ושהותר לו להיכנס למקום מוקף, לרבות מבקרים, ספקים, יועצים ועוזריהם, חייבים לעבור הדרכת בטיחות מתאימה לפני כניסתם למקום המוקף.

12.4 ביצוע עבודה במקום מוקף.

1. בעת עבודה במקום מוקף יש להקפיד על הכללים הבאים:
 - קיום אוורור רצוף ומספיק של חלל העבודה להבטחת אווירה בטיחותית וכמויות חמצן מספיקות. לדרישת נציג החברה באתר יציג הקבלן חישובי ספיקת אוויר נדרשת לצורך האוורור כאמור.
 - עובדים או מפקחים על העבודה ידווחו באופן מיידי על כל סיכון בטיחותי או כל שינוי מהמתוכנן בתנאי העבודה.
 - ביצוע עבודה חמה בתוך מקום מוקף יתקיים במיגבלות היתרי העבודה.
 - הכנסה ושימוש בחומרים מסוכנים במקום מוקף מחייבים כללי זהירות מוגברים. יש להקפיד במקרים אלו על מיגבלות היתר העבודה.
 - שימוש בכלי עבודה מסויימים, כגון משחזות, מקדחות, מלטשות, בתוך מקום מוקף עלול ליצור סיכון יתר. יש להקפיד לבצע העבודה במיגבלות היתר.
 - בכל מקרה של ספק לגבי בטיחות העבודה המתוכננת או המתבצעת, יש להפסיק פעילות ולהתייעץ עם גורם הבטיחות באתר אשר הוציא את היתר העבודה.

2. לפני תחילת העבודה יזוהו ויאותרו כל הגורמים העלולים להשפיע או להפריע למהלך עבודה תקין ובטיחותי בתוך המקום המוקף (כגון מקורות אנרגיה,

זורמים למיניהם, גזים וכיו"ב). כל גורם אשר יזוהה כאמור ינוטרל באמצעי ניתוק, נעילה ותיוג מתאימים לפני תחילת העבודה.

3. העובדים במקום מוקף יצוידו וישתמשו בצויד מגן אישי המתאים לאופי העבודה ולסיכונים הנגזרים ממנה.

4. כל עת העבודה והימצאות עובדים בתוך מקום מוקף, ימצא מחוץ למקום המוקף עובד אשר ישמור על קשר דיבור ו/או קשר עין עם העובדים בתוך המקום המוקף.

5. בקרבת המקום המוקף יוכן ויותקן צויד חילוץ להוצאה מהירה ופינוי עובדים מתוך המקום המוקף. העובד שיימצא מחוץ למקום המוקף יהיה מיומן לביצוע המשימה ולהפעלת צויד החילוץ.

6. בתרחישים או אירועי חירום לא תותר כניסה למקום מוקף אלא למטרות תגובה המתחייבת מקיום מצב החירום.

פרק 13 - מניעה והגנה בפני אש.

13.1 נהלי מניעה והגנה מפני דליקה.

1. חומרים בעירים ודליקים :
 - קבלן המבקש לאחסן ולהשתמש באתר החברה בנוזלים דליקים, יעשה זאת רק לאחר קבלת אישור לכך מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
 - אחסון וטיפול בחומרים בעירים ודליקים יעשה על-פי כללי הבטיחות הנהוגים ועל-פי אופי וסוגי החומרים. כל חומר כאמור יהיה מסומן ומתויג באופן בולט וברור.
 - נוזלים דליקים יש לאחסן בסביבה פתוחה ובאמצעי אחסון בטיחותיים. שפיכה ומזיגה של נוזלים אלו תבוצע במקום מאוורר ובאמצעות מכלים תקינים ובטיחותיים.
 - הפרד ואחסון חומרים דליקים באריזות ומכלים בלתי דליקים במקום ובצורה בטיחותית.
 - כל נקודת אחסון חומרים דליקים תשולט ותסומן בצורה ברורה ובולטת לסיכוני דליקה ואיסור השימוש באש גלויה או כל מקור הצתה אחר. בקירבת מקום אחסון חומרים דליקים תותקן עמדת כיבוי עם ציוד כיבוי מסוג ובכמות המתאימים.
2. הקבלן יספק ויתקין ציוד ואמצעי כיבוי המתאימים לסוגי העבודות המתבצעות באחריותו. מיקום עמדות הכיבוי, סוגים וכמויות הציוד יהיו על-פי הוראות דיני הכבאות המחייבים ובהנחיית גורם מקצועי הבקיא בבטיחות אש.
3. עובדי הקבלן יודרכו בנושאי בטיחות אש ובהפעלה נכונה ויעילה של ציוד הכיבוי. לא יפעיל עובד ציוד כיבוי אלא אם עבר הדרכה כאמור.
4. בכל אתר חובה להבטיח דרכי גישה ורחבות תמרון פנויים לתנועה וגישה של רכבי כיבוי והצלה כבדים.
5. חובה להקפיד על נהלי הבטיחות בביצוע כל עבודה חמה לרבות 'צופה אש'.
6. הרחק כל חומרי פסולת ואשפה העלולים להוות חומרי בעירה דליקים.
7. חובה לבדוק, לרענן ולחדש כל פריט אשר שימש למטרת כיבוי דליקה. לאחר דליקה חובה לבדוק ולסדר מחדש את עמדות הכיבוי שנעשה בהן שימוש ולוודא תקינות הציוד בהן.

8. אסור לתדלק מכונות וציוד ממוכן כאשר המנוע מופעל.
9. לאחסון ביניים של חומרי פסולת דליקים, סמרטוטים ספוגים בשמן או דלק וכיו"ב, יש להשתמש במכלים בטיחותיים כנגד אש ודליקה.
10. מכונות ניידות וגנרטורים הפועלים עם מנועי דיזל או בנזין, יופעלו באתר על-ידי עובדים מנוסים ומיומנים ורק לאחר קבלת אישור גורמי הבטיחות של החברה באתר.
11. הקפד על שילוט בטיחות וזהירות באש במקומות הנדרשים. השילוט יותקן במקומות בולטים ובשפה המובנת לעובדים.

13.2 אחסון דלק.

1. אחסון זמני של דלק נוזלי (סולר, בנזין ועוד) על-ידי הקבלן באתר החברה מותר רק לאחר קבלת אישור לכך מגורמי הבטיחות של החברה באתר.
2. מכלי אחסון דלק כאמור יהיו מתוכננים ובנויים על פי תקני הבטיחות שיקבעו על-ידי גורמי הבטיחות של החברה באתר.
3. הקמה והתקנת מכלים כאמור תהיה בהתאם להוראת כל חוק או תקן מחייב, לרבות קיום מאצרה בקיבולת של 110% מנפח המכל. זאת בנוסף להוראות החברה באתר. במקרה של אי התאמה בין ההוראות, ההוראה המחמירה היא הקובעת.

פרק 14 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.

14.1 פתחים בקירות, רצפה ותקרות.

1. הקבלן יתקין אמצעי בטיחות להבטיח מניעת סכנה של נפילת אנשים דרך פתחים בתקרות, רצפות או קירות וכן בגבולות ההיקפיים של רצפה או תקרה או כל משטח עבודה מוגבה.
2. הסרת אמצעי מיגון שהותקנו באופן זמני למטרה כאמור לעיל תתבצע רק לאחר שהותקנו אמצעי בטיחות חלופיים או קבועים.
3. בעת ההתקנה או פרוק של אמצעי בטיחות שהותקנו כאמור לעיל, יובטחו העובדים מבצעי העבודה כנגד נפילה באמצעות ציוד מגן אישי מתאים למניעת נפילה מגובה.
4. הגנות היקפיות ברצפות ותקרות, כיסוי והגנת פתחים ברצפות, תקרות וקירות, חייבים להיות מותקנים למטרתם בצורה מקצועית ולהיות מתוחזקים ותקינים על פני כל משך ביצוע העבודות במקום.
5. ההגנות יותקנו בכפוף להוראת כל חוק או תקן המחייבים לעניין זה (גידור כחוק, מעקה תקני, לוחות כיסוי ומדרך תקניים וכיו"ב).
6. כל עבודה בקרבת מקומות שאינם מוגנים מפני נפילה מחייבת שימוש באמצעי בטיחות כנגד נפילה (ראה פרק "עבודה בגובה").
7. כל חריגה מהוראות אלו לעניין מניעת נפילה מגובה מחייבת קבלת פטור באישור גורמי הבטיחות של הקבלן ושל נציג החברה באתר. במקרים של אישור פטור יקבעו אמצעים ושיטות חלופיים לשמירת בטיחות העובד בכל מצב.

פ ר ק - 1 4

עמ' 52 מתוך 88

14.2 מדרגות.

1. במהלך הבניה, על הקבלן לספק ולהתקין מדרגות זמניות למעבר בין המפלסים במבנה שגובהו מעל 6 מטרים או בן יותר מ- 2 קומות.
2. יש לשמור על גרמי המדרגות כשהם נקיים מכל עצם מסוכן. אין להתיר הצטברות פסולת בניה או חומרים בתפזורת על גרמי המדרגות.
3. אסור בתכלית לאחסן חומרים דליקים מתחת לגרמי מדרגות.

4. במדרגות זמניות יותקנו משטחי מעבר ומנוחה על-פי תקנים המחייבים במדרגות קבועות.
5. יש להתקין ולקבע מדרכים/מעצורים זמניים לכל רוחב גרם מדרגות זמני שטרם הותקנו בו המדרגות, זאת על מנת לאפשר תנועה בטוחה וללא החלקה במעלה ובמורד המדרגות הזמניות.
6. יש להתקין מעקה הגנה זמני לכל מהלכי המדרגות הזמניות ו/או המדרגות הקבועות עד להתקנת מעקה בטיחות קבוע. על המעקה להיבנות על-פי התקן והתקנות למניעת סכנת נפילה המחייבות בנושא.

14.3 דרכי גישה ומעברים.

1. מעברים ודרכי תנועה וגישה יש להגן באמצעות מעקה תקני לכל כיוון ובכל קטע בו קיימת סכנת נפילה לעומק העולה על 2 מטרים.
2. במעברים כאמור בהם קיימת אפשרות לשימוש בכלי עבודה, חלקי מכונות וחומרים שונים חובה להתקין לוח רגל בכל מקום בו קיימת סכנה של נפילת חפצים כלפי מטה ופגיעה בעובדים.
3. במהלך הבניה יש להבטיח ולסמן דרכי פינוי ומילוט למצבי חירום. דרכים ומעברים אלו יש להבטיח מפני נפילה אפשרית באמצעי גידור ומעקים תקינים.

פרק 15 - עבודה בגובה.

הערה!

על כל עבודה בגובה יהא להתבצע כמתחייב ע"פ התקנות:

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007".

תקנות הבטיחות בעבודה בגובה פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 פורסמו בקובץ התקנות 6583:

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007".

תשומת לב הקוראים לתקנה 61, המתייחסת לתחולת התקנות - בעיקרון - 18 חודש (מיום פרסומן), זאת אומרת: החל מנובמבר 2008 .

הערה: **כיום הפרסום נחשב יום הרישום ב"רשומות" של משרד המשפטים.**

15.1 הדרכה, הכשרה, הסמכות והרשאות.

1. לא יאפשר קבלן עבודה בגובה של עובדיו ועובדים מטעמו, אלא אם העובדים הודרכו והוכשרו לעבודה בגובה על-פי אופי וסוג העבודה, הכלים וכן האמצעים הנדרשים לעבודתם בגובה.

2. לסוגי העבודות בגובה הבאות, חייב הקבלן לקבל מראש "היתר עבודה בגובה"

מגורמי הבטיחות של החברה באתר ועל-פי נהלי החברה :

- עבודה בקרבת קווי מתח חשמלי חי.

- עבודת אדם שמוגבה באמצעות מכונת הרמה (מלגזה מנוף וכיו"ב).

- עבודת גלישה.

- טיפוס ועבודה על תרנים.

- עבודה חמה בגובה.

פרק - 15

עמ' 54 מתוך 88

15.2 כללי בטיחות ושימוש בציוד מגן אישי.

1. לפני כל עבודה בגובה יבוצע תכנון העבודה בהיבטי בטיחות. במסגרת זו יאותרו ויותקנו נקודות עיגון ו/או קווי עיגון, יקבעו ויוכנו אמצעי הבטיחות וציוד המגן האישי וכן יקבעו השלבים ומיגבלות העבודה. קווי העיגון יכללו קווי עיגון אופקיים וקווי עיגון אנכיים שיתאימו לצורכי העבודה ולמיקומה. כמו כן, ניתן לצייד את העובדים בהתאם לצורך, בחגורות מיקום בעבודה משולבות ברתמות גוף שלמות אשר תמנענה את נפילתם.

2. לא יתיר ולא יאפשר קבלן כל עבודה בגובה לעובדיו או לעובדים מטעמו, אלא אם צוידו העובדים באמצעי בטיחות המבטיחים כי במקרה נפילה, לא יפול העובד לעומק העולה על 2 מטרים מנקודת העיגון. משם תתחיל נפילתו להיבלם בצורה מבוקרת תוך ספיגת אנרגיית הנפילה על-ידי אמצעי המיגון. אמצעי הבטיחות יהיו רתמות בטיחות שלמות אשר תיקשרנה אל נקודת העיגון באמצעות אמצעי קשירה שיכללו בולמי זעזועים מתאימים.
3. מערכת המיגון האישי ונקודת הקשירה יבחרו ויותקנו כך שבמקרה נפילה שנבלמה, לא יפגע העובד בכל מקרה בשום עצם או משטח העלול לבוא עמו במגע ולגרום לו נזק. בכל מקרה לא תיבחר נקודת עיגון מתחת לפני מפלס העמידה של העובד.
4. ציוד המגן האישי, מידותיו, חוזקו ותכונותיו יקבעו ויותאמו למידות גופו של העובד לרבות הציוד והכלים שבידיו בעת העבודה בגובה.
5. לא תבוצע עבודה בגובה בתנאי מזג אוויר סוער, רוחות, גשמים, סופות ברקים וכיו"ב אלא באישור מיוחד ובכפוף להוראות עבודה ואמצעי בטיחות שיוגדרו.
6. עבודה בגובה מעל אזור המשמש לתנועת עוברי אורח וכלי רכב, מחייבת סימון מתחם הסכנה שמתחת לאזור העבודה בגובה וכן שילוט מתאים למניעת הימצאות ותנועה של אנשים וציוד באזור זה. כן נדרשת נוכחות עובד בגיד נוסף במפלס הקרקע המקיים קשר עיין עם העובדים בגובה בתנאים אלו.
7. הקבלן יכין מראש תכנית, אמצעים וכן יכשיר עובדים לחילוף עובד ש'נתקע' או נפל מגובה ונשאר תלוי על אמצעי הבטיחות (חבלי הקשירה וריתמת הבטיחות).
8. ציוד בטיחות למניעת נפילה מגובה שנעשה בו שימוש באירוע נפילה, לא ייעשה בו שימוש חוזר (אלא אם הדבר מותר במפורש על-פי הוראות היצרן).
9. בנוסף להוראות הנ"ל, יקפיד הקבלן לבצע כל עבודה בגובה על-פי הוראת כל דין מחייב ועם ציוד תקני. בהתקיים אי התאמה בין ההוראות במסמך זה לבין נהלי החברה לעבודה בגובה או לבין הוראת החוק והתקנים המחייבים, ההוראה המחמירה היא הקובעת.

פרק 16 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.

16.1 כללי בטיחות לשימוש והפעלת כלי רכב וצמ"ה.

1. לא יכנס ולא יופעל באתר עבודה של החברה כלי רכב וציוד מכני הנדסי (צמ"ה) שלא מתקיימים לגביו כל הוראות החוק והתקנים המחייבים.
2. באחריות הקבלן לוודא זאת לרבות רשיונות מתאימים, אישורי רישום כחוק, אישורי כשירות תקפים של הציוד, ביטוח מלאים וכיו"ב. כמו כן יש להקפיד על המצאות המסמכים הללו כנדרש בחוק.
3. בכל מקרה בו נדרשת הכשרה והסמכה ייחודיים למפעילי רכב וציוד מכני הנדסי, לרבות רשיונות, באחריות הקבלן לוודא את קיומם אישור תקף ברשות המפעיל.
4. חובה לדומם מנוע כאשר כלי רכב או צמ"ה בתהליך תדלוק, תחזוקה, או כאשר הכלי חונה ואינו מאויש על-ידי מפעילו.
5. חניית כלי רכב וצמ"ה תתבצע תוך מניעת כל אפשרות להידרדרות הכלי, לרבות התקנת בולמי תזוזה תחת הגלגלים. איסור חנייה על שפת חפירה או מחפורת, אלא במרחק בטחון או לאחר נקיטת אמצעים כנגד התמוטטות.
6. תנועת כלי רכב לאחור באתר החברה תתבצע רק כאשר למפעיל הכלי שדה ראייה פתוח לכיוון התנועה. בכל מקרה אחר ייעזר המפעיל במכוון אחורי שהוא אדם המנוסה בנהיגה. בתנועת צמ"ה לאחור חובה להבטיח תוואי תנועה פנוי וצפירה מקוטעת המופעלת מהכלי אוטומטית עם תנועתו לאחור.
7. בצמ"ה הכולל מערכות וחלקים העשויים להימצא בגובה (מנופים, מלגזות וכיו"ב), חובה לוודא כי הציוד והמערכות שבגובה מאובטחים ובטוחים בפני נפילה או ירידה אקראית.
8. אין לעבוד מתחת או בין מטענים ומערכות מכונה מוגבהות.
9. מערכות מוגבהות של ציוד מכני הנדסי, כגון: כפות של מעמיסי כף ודחפורים, מחפרים לסוגיהם, מרימים הידראוליים וכיו"ב, יש להוריד ולהשאיר בגובה פני הקרקע בעת הטיפול בהם או כאשר הכלים אינם בעבודה פעילה.
10. במצבים אלו יש לנטרל את אמצעי ההפעלה, להפעיל בלם ידני ולדומם מנוע.

11. אין להסיע נוסעים בציוד מכני הנדסי, אלא אם כן הכלי בנוי ומיועד לכך וקיים מושב המיועד לנוסע ומצויד באמצעי בטיחות.
12. בתנועת כלי רכב וציוד מכני הנדסי, חובה להקפיד על כללי הבטיחות בדרכים ובתעבורה, לנוע על-פי תנאי הדרך ולציית לתמרורי תנועה המוצבים באתר העבודה של החברה.
13. כל כלי מכני הנדסי ייבדק בתחילת יום עבודה או בתחילת כל משמרת לתקינות ושלמות מערכותיו על-ידי המפעיל או אדם אחר המיומן לכך. כל ליקוי או חסר ידווח, יתוקן ויושלם ללא עיכוב.
14. אין להרים מטענים בקשירה ובהנפה באמצעות ציוד מכני הנדסי שאינו מיועד לכך ולא אושר על-ידי בודק מוסמך של מכונות הרמה למטרה זו. [בהקשר זה הכוונה היא בעיקר לשימוש במחפרים לסוגיהם וכן במעמיס אופני (יעה אופני) אליהם נוהגים לעתים לקשור רצועות או שרשרות ולהרים בהנפה מטענים ולשנעם באתר].

16.2 מתחמי טעינה ופריקה.

1. כלי רכב החונים במתחם או רציף המיועד לטעינה ופריקה ידוממו מנוע. זאת למעט במקרים המחייבים הפעלת המנוע כגון: רכבי קידור או רכב לטעינה עצמית עם מתקן הרמה ייעודי. בכל עת בו המנוע פועל יאויש הכלי על-ידי מפעילו.
2. בעמידה ברציף טעינה ופריקה יש להפעיל את בלם היד, להבטיח אי תזוזה של הגלגלים באמצעות בולמים מכניים מתחת לגלגלים ולהתחבר לנקודת העיגון ברציף במקומות בהם קיימת נקודה כזו עם אמצעי קשירה.
3. מפעיל כלי רכב יציית לכל הוראות העבודה והבטיחות הנהוגים באתר ובמתחם הטעינה והפריקה ויהיה כפוף להוראות האחראי מטעם החברה באתר הפריקה והטעינה.

פרק 17 - הגנת העובדים והציבור.

17.1 כללי בטיחות לעבודה בסניבה ציבורית.

1. כאשר באזור העבודה של הקבלן ישנם מקומות המשמשים את כלל הציבור בעת העבודה, כגון: כניסות למבנים, אולמות כניסה (לובי), פרוזדורים, מעברים ודרכי גישה לרכב או להולכי רגל, גרמי מדרגות וכיו"ב, באחריות הקבלן לספק ולהתקין הגנות ואמצעי בטיחות מתאימים כגון: מעקות וגדרות בטחון, משטחי מעבר, מחסומים, הגנה עילית, מחיצות הפרדה וכיו"ב. תשומת לב יש לתת להשארת קווי ראייה חיוניים לצורך תנועה בטוחה של אנשים וכלי רכב.
2. כל דרכי הגישה, מעברים, כניסות לבניינים, אולמות כניסה וכד' יישמרו נקיים ופנויים מכל עצם העלול לחסום או להפריע לתנועה חופשית ובטוחה או לגרום למעידה ונפילה.
3. באחריות הקבלן להתקין ולדאוג לשלמותם במשך כל תקופת עבודתו, שלטי הזהרה והכוונה במקומות בולטים ובשפה המובנת לציבור והן לציבור הנהגים.
4. במקרים של ביצוע עבודה בדרכי גישה ובדרכי תנועה המיועדים לציבור, יותקנו דרכי גישה ומעברים זמניים חלופיים המאפשרים תנועה בטוחה של אנשים. הללו יתוחזקו במצב תקין על-ידי הקבלן במשך כל תקופת עבודתו באתר.

17.2 כללי בטיחות לעבודה במבנה מאוכלס.

1. לפני עבודה במבנה מאוכלס, על הקבלן להכין ולהציג תכנית בטיחות המפרטת את הסכנות והסיכונים בעבודתו וכן את האמצעים שיינקטו למניעתם או לצמצומם למינימום אפשרי, ביניהם:
 - סיכוני חשמל.
 - סיכוני רעש מזיק.
 - סיכוני אדים ואבק מסוכנים.
 - סיכוני פליטת גז.
 - סיכוני אש.
 - חסימת מעברים ודרכי מילוט.
2. התכנית כאמור ואמצעי הבטיחות המתוכננים ייבדקו ויאושרו על-ידי גורמי הבטיחות באתר. לא תתחיל כל עבודה במבנה מאוכלס לפני מתן אישור על-ידי נציג החברה.

3. בתאום עם נציגי החברה באתר, יפעל הקבלן לקיים הדרכת בטיחות לעובדים ולנמצאים במבנה. ההדרכה תינתן בנושאים הנוגעים לסיכונים המתוכננים והעלולים להיווצר בעת ביצוע העבודות על ידי הקבלן.
4. הקבלן יתריע בפני נציגי החברה באתר בכל מקרה שנוצר סיכון בלתי צפוי לאנשים או לצידוד ויפעל ללא דיחוי לצמצם סיכון זה.

פרק 18 - בטיחות בעבודות הריסה.

18.1 הכנות.

לפני תחילת כל עבודת הריסה, קטנה כגדולה, יש לבצע הכנות קפדניות להבטחת בטיחותם של העובדים במשימה וכן כל אדם (ו/או רכוש) בתחומי אזור עבודת ההריסה. תכנון ביצוע עבודת ההריסה חשוב במידה זהה לביצוע העבודה עצמה. בכפוף להוראות פקודת הבטיחות בעבודה (פרק י' - הריסות), האחריות לביצוע עבודת ההריסה על-פי תכנית מוטלת ישירות על "מבצע הבניה". ניהול העבודה יהיה על-ידי מנהל עבודה מנוסה וביצועה על-ידי "בונה מקצועי".

תכנון העבודה יכלול את כל שלבי ההריסה, לרבות שיטות הפלת המבנה או חלקיו, הציוד והכלים הנדרשים וכן אמצעי הבטיחות שיש לנקוט.

לפני תחילת כל עבודת "הריסתו של בנין, כולו או מקצתו" חובה לקבל היתר כדין. כחלק של מימוש אחריות המהנדס החתום על ההיתר והאחראי על ביצועו, יש לוודא ביצוע בדיקה הנדסית של מצב חלקי המבנה המיועדים להריסה ואלו שבקרבתם, כולל רצפות, תקרות וקירות, זאת למניעת התמוטטות מוקדמת או בלתי רצויה.

סקר הנדסי המקדים לעבודת ההריסה יכלול בחינה של תשתיות המיועדות להריסה ו/או כאלו הקרובות לאזור ההריסה ועלולות להיפגע. בין השאר יש לבדוק קיומם ולהבטיח ניתוק כל מקור אנרגיה פעיל וסגירת כל קו זרימה ב :

- קווי חשמל.
- קווי מים וזורמים אחרים.
- קווי אספקת גז.
- צנרת קיטור.
- צנרת ביוב ושפכים.

קווים חיוניים שלא ניתנים לניתוק, יש לבצע מעקפים מתוכננים של אזור עבודות ההריסה למניעת כל סיכון בטיחותי אפשרי באזור ההריסה.

18.2 הדרכה ושילוט.

1. לפני תחילת העבודה יתודרכו העובדים בביצוע עבודת ההריסה בכל סיכוני הבטיחות הכרוכים בעבודה ומניעתם וכן בשימוש בציוד מגן אישי המתאים לאופי העבודה, לרבות הגנת ידיים, רגליים, ראש, פנים ועיניים, נשימה ושמיעה.
2. באזור ההריסה וסביבותיו יוצבו שלטים המזהירים מפני סכנת עבודות ההריסה. במידת הצורך יוצבו גדרות וחסימות לדרכי גישה ומעברים בכל מקום ששברי ההריסה יכולים להגיע אליו. הריסה בקרבת מעברים שלא ניתנים לסגירה מחייבת ביצוע הגנות למעברים (קירות ותקרות על-פי הצורך) מפני פגיעת שברי הריסה במשתמשים במעבר.

18.3 הריסה או פרוק מוצרי אסבסט.

הריסה של מבנה או חלקיו הכוללת פרוק ו/או הריסת חלקים הכוללים מוצרי אסבסט לסוגיהם מחייבת הקפדה יתרה ורישוי מיוחד בכפוף להוראות תקנות הבטיחות בעבודה באבק מזיק והנחיות המשרד להגנת הסביבה.

ככלל - "לא יבצע אדם עבודת בניה באסבסט אלא באישור הוועדה הטכנית".
(ראה נספח ב' לפרוט ההוראות המחייבות).

18.4 הריסה בפיצוץ.

1. עבודות הריסה הכוללות ונעזרות בתהליכי פיצוץ חושפות סיכונים בטיחות מוגברים אליהם יש להתייחס בפרטנות וקפדנות יתרה, כגון: החסנה במחסן / בונקר כמתחייב בחוק.
קודם לכל תהליך פיצוץ הנכלל בעבודות ההריסה חובה לקיים סקר השפעות הפיצוץ על-ידי גורם מקצועי מוסמך. הסקר יכלול בין השאר התייחסות להובלה ואחסון חומרי הנפץ, סיכונים אש ושריפה, השפעות אפשריות של הפיצוץ על המבנים והסביבה הסמוכים ועוד, הכול בכפוף להוראות חוק חומרי הנפץ ותקנותיו הרלבנטיות.
לאחר הפיצוץ חובה לקיים סקר ובדיקה במטרה לוודא ולאמת כי לא נותר כל סיכון שיורי בעקבות הפיצוץ. לפני הכניסה לאזור הפיצוץ יש להמתין שהות מספקת לפיזור העשן והאדים ושקיעת האבק.
2. לקראת פעולת הפיצוץ יש להכין אמצעי תגובה למקרים ומצבי חירום, לרבות ציוד עזרה ראשונה ומגיש עזרה ראשונה מיומן הזמינים במקום.
3. אזור הסיכון סביב הפיצוץ יסומן בצורה בולטת וברורה למניעת גישה וכניסת אנשים לא מורשים ולא מוסמכים.
4. כל העובדים בקרבת אזור ההריסה והפיצוץ יצוידו בציוד מגן אישי מתאים ויתודרכו בצורה פרטנית לסיכונים הפיצוץ ומניעתם.

נספח ב'

סימוכין לפרקי המדריך - בהוראות החוק, תקנים ונהלים.

מבוא - אחריות לבטיחות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".

סעיפים 2, 5, 6, 7, 166, 185 עד 189.

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996. סעיף 4(3),

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".

סעיפים 34, 35, 191, 199, 223.

"צו הבטיחות בעבודה (פנקס כללי), התש"כ - 1959".

"תכנית ארגון בטיחותי של אתר הבניה. הנחיות מפקח עבודה ראשי, 1989"

פרק 1 - הדרכה לבטיחות.

"תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999".

הדגשים: - חובת ההדרכה חלה על "המחזיק במקום העבודה", דהיינו החברה, לגבי כל "עובד במקום"

דהיינו כולל קבלנים ועובדיהם (תקנה 2). מכאן זכותו של המחזיק במקום עבודה לחייב

קבלן בהדרכת עובדיו לבטיחות לשביעות רצונו של המחזיק.

- הדרכת בטיחות למנהלי עבודה, עובדי אחזקה ונאמני בטיחות נידרש שתינתן על-ידי

מדריכים שהוסמכו לכך על-ידי מפקח עבודה ראשי (תקנות ג', 4). לכלל העובדים נדרש

כי הדרכת הבטיחות תינתן "באמצעות בעל מקצוע מתאים" (תקנה א').

פרק 2 - כשירות, הסמכה והרשאות לעובדים.

סדרת "תקנות הבטיחות בעבודה" לנושאי עבודה בחומרים ו/או בתנאים ייחודיים מגוונים.

הדגשים: - בתקנות אלו מוגדרת החובה לקיים לעובד: "בדיקה רפואית ראשונית תוך חודש לפני

תחילת העבודה בידי רופא מורשה שיקבע את התאמתו להתחיל לעבוד...".

- נדרש לקיים בדיקות מעקב תקופתיות על-פי אופי החשיפות ובכפוף לתקנה הרלבנטית.

בנושאי כשירות מקצועית ורישיונות נדרשים - ראה נספח ד' - "ריכוז עיסוקים

ותפקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאות על-פי חוק".

נוהל מפע"ר- נוהל הכשרת מנהלי עבודה לעבודות בניה, בניה הנדסית, עבודות תשתית ופתוח.

פרק 3 - ציוד מגן אישי

"תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997".

הדגשים: על המעסיק חובה לספק לעובדים ציוד מגן אישי לסוגי עבודות שונות. חובת העובדים

לשמור על הציוד, שלמותו ותקינותו ולעשות בו שימוש ראוי.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970" סעיפים 203, 204.

הדגשים: חובת עובדים שקיבלו ציוד מגן אישי, לשמור על הציוד במצב תקין ולעשות

בו שימוש על-פי ייעודו.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז - 2007". החלקים הנוגעים לציוד

מגן אישי לעבודה בגובה.

תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:

הנושא	מספרי התקנים
הגנת רגליים	תקנים: 1,112, 1,286 מפרט: 296
הגנת השמיעה	תקנים: 1190
נפילה מגובה	תקנים: 1849
הגנת עיניים ופנים	תקנים: 4,411, 4,485
הגנת ידיים	תקנים: 1,284, 4,364, 5,131 מפרט: 121
הגנת ראש	תקנים: 484
הגנת הנשימה	תקנים: 4013
ביגוד מגן	תקנים: 1,258, 1,286, 1,995, 1,996, 2,280

פרק 4 - בטיחות חשמל

"חוק החשמל, התשי"ד 1954-" ותקנותיו.
 "תקנות החשמל (רישיונות), התשמ"ה - 1985".
 "תקנות החשמל (עבודה במתקנים חשמליים חיים)", התשכ"ז - 1967".
 "תקנות החשמל (מתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך),
 התשס"ג - 2002".
 "תקנות החשמל (התקנת גנרטור למתח נמוך), התשמ"ז - 1987".
 "תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן - 1990".
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק טו' - חשמל.

פרק 5 - כלי עבודה ידניים.

"תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן - 1990",
 הדגשים: החובה כי כלי עבודה חשמליים מיטלטלים המונעים באנרגיה חשמלית יהיו בעלי בידוד כפול ומוזנים בהגנה של ממסר פחת (מפסק מגן לזרם דלף).
 "תקנות הבטיחות בעבודה (כלים לשיקוע פינים בהפעלה ישירה), התשמ"ד - 1984".
 הדגשים: איסור שיווק ושימוש בכלים לשיקוע פינים (המופעלים בתחמישי אבק שריפה) בפעולה ישירה.
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיף 180.
תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:

הנושא	מספרי התקנים
כלי עבודה חשמליים	תקנים: 757, 910
רתכות	תקנים: 717
כלים לשיקוע פינים	תקנים: 472
מברגים	תקנים: 1,025
משחזות	מפרט: 181
פטישי יד	מפרט: 214

פרק 6 - ריתוך וחיתוך - עבודות חמות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק יא' - ביטומן חם. להלן מספר הוראות חוק נוספות המתייחסות לאיסור ביצוע עבודה חמה ללא אישור ממונה, זאת בעיקר במקומות ובנסיבות החושפים סיכון מוגבר לפריצת דליקה ו/או התפוצצות.

"תקנות מסילות הברזל (שינוע חומרים מסוכנים), התשנ"ט - 1999".

"תקנות הנמלים, התשל"א - 1971".

"תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז - 1976".

"כללי רשות שדות התעופה".

תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:

הנושא	מספרי התקנים
מחוללי גז אצטילן	תקנים: 211
צנרת גומי לגז ריתוך	תקנים: 714
רתכות חשמליות וחלקיהן	תקנים: 717
אביזרים וציוד בטיחות לריתוך	תקנים: 1858
מכלי גז בלחץ	מפרט: 1941, 2204, 712
מניעת שריפות בריתוך	מפרט: 4348
בטיחות בעבודות ריתוך	מפרט: 298

פרק 7 - סולמות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק ד' - סולמות

הדגשים: ההוראה עוסקת בעבודה באתרי בניה ובניה הנדסית וכוללת (מסעיף 73 ואילך) הוראות הנוגעות למבנה של סולמות וכללים לעבודה בטיחותית עם סולמות.

תקן ישראלי מס' 1847 על כל חלקיו - עוסק במבנה, סוגים ובטיחות סולמות. תקן זה במעמד תקן רשמי ותחולתו כדבר חוק לכל דבר ועניין.

"תקנות הבטיחות בעבודה [עבודה בגובה], התשס"ז - 2007". פרק ה' - עבודה בגובה על סולמות - התקנות פורסמו ב- 1/5/2007 ותחולתן 18 חודשים מיום פרסומן.

פרק 8 - חפירות ותיעול.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". פרק ט' - חפירות ועבודות עפר. תקן ישראלי מס' 940 - ביסוס בניינים, החלקים העוסקים בחפירה ומילוי ובקירות תומכים. מפרט מכון התקנים 406 - דיפון חפירות, בורות ותעלות להגנת העובד.

פרק 9 - טפסות ויציקות בטון.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ו' - טפסות. תקן ישראלי מס' 904 (חלקים 1 ו-2) - טפסות לבטון

פרק 10 - פיגומים.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988", פרק ג' - פיגומים.
 תקן ישראלי מס' 1139 - פיגומים - על כל חלקיו.
 תקן ישראלי מס' 1225, חלק 1 - חוקת מבני פלדה - כללי.
 נוהל מפע"ר - "נוהל פיגומים ממוכנים ותלויים".

פרק 11 - עגורנים ומתקני הרמה.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".
 - פרק ג' סימן ו' - שרשרות, חבלים ואבזרי הרמה.
 - פרק ג' סימן ז - מכונות הרמה.
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".
 - פרק יד' - מגדל הרמה.
 - פרק טז' סעיפים 169-176 לעניין הפעלת ציוד הרמה.
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח), התשכ"ז - 1966".
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), התשנ"ג - 1992".
 "תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג - 1963".
 תקנים ישראליים ומפרטים שפורסמו על-ידי מכון התקנים:

הנושא	מספרי התקנים
כללים לשימוש בטיחותי במכונות הרמה	תקנים: 4473 חלק 1.
מענבים	תקנים: 2251.
מלגזות ממונעות - דרישות בטיחות	מפרט: 403
סימנים מוסכמים לאתתים, לענבנים ולעגורנאים.	מפרט: 405

פרק 12 - עבודה במקום מוקף.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".
 - פרק ג' סימן ח' - אדים מסוכנים.

פרק 13 - מניעה והגנה בפני אש.

"חוק שירותי הכבאות, התשי"ט - 1959" ותקנותיו הרלבנטיות.
 "פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".
 - פרק ג' סימן טו' - הסדרי בטיחות לשעת דליקה.
 - פרק ג' סימן טז' - ממלטים מדליקה.
 "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988". סעיף 183 - מניעת דליקה.

פרק 14 - סיכוני נפילה, פתחים ובורות.

"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".
 - פרק ב' - משטחי עבודה ומדרכות מעבר.
 - פרק ה' - פתחים.

תקן ישראלי מס' 2142 חלק 1 - בטיחות בשטחים פתוחים.
תקן ישראלי מס' 1142 - מעקים ומסעדים.

פרק 15 - עבודה בגובה.

"פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל - 1970".
- סעיף 50 - הגנה מפני נפילה.
"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988".
- פרק יב' - עבודות גג.
"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו - 1986".
"תקנות הבטיחות בעבודה [עבודה בגובה], התשס"ז - 2007". - התקנות פורסמו ב-1/5/2007 ותחולתן 18 חודשים מיום פרסומן.
"תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג - 1983".
נוהל מפע"ר - "נוהל מתן היתר לביצוע עבודה בגלישה על המעטפת החיצונית של מבנים". צפוי להתבטל עם כניסתן לתוקף של תקנות הבטיחות לעבודה בגובה בהקשר זה.

פרק 16 - כלי רכב וציוד מכני הנדסי.

"חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז - 1957".
"תקנות רישום ציוד הנדסי, התשי"ט - 1959".
"תקנות התעבורה, התשכ"א - 1961". בכל הנוגע לרישוי וכללי התנועה בדרכים.

פרק 18 - בטיחות בעבודות הריסה.

"תקנות התכנון והבניה (עבודות ושימוש הטעונים היתר), התשכ"ז - 1967" סעיף 1(4)
"תקנות הבטיחות בעבודה [עבודות בניה], התשמ"ח - 1988"
- פרק י' - הריסות.
"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד - 1984" בכל הנוגע לאבק בניה ועיסוק באסבסט ומוצריו.
" הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק בעניין עבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים" משרד התמ"ת - המשרד לאיכות הסביבה, הועדה הטכנית לאבק מזיק.
" הנחיות הועדה הטכנית לציבור בעניין ביצוע עבודת אסבסט מצומצמת" משרד התמ"ת - המשרד לאיכות הסביבה, הועדה הטכנית לאבק מזיק.
"תקנות חומרי הנפץ (מסחר, העברה, ייצור, החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994"
- פרק ז' - שימוש בחומרי נפץ למטרות שונות.
- סימן א' - הריסת מבנים.

נספח ג'

דוגמה למסמך "היתר עבודה".

דוגמת טופס להיתר עבודה המוצג להלן מובא כהצעה ומיועד להיות קו מנחה ורעיון עקרוני.

המשתמש מוזמן לשנות ולעצב את הטופס לצרכיו על-פי אופי העבודה ונהלי הארגון.

ניתן ליישם טופס אחיד לצורך מתן היתר עבודה לכל סוגי העבודות המחייבות היתר. במקרה זה יהיה צורך להוסיף בכותרת הטופס את סוג העבודה עבורה מיועד ההיתר. קיימים ארגונים הבונים טופס ייחודי לכל סוג עבודה המחייבת היתר.

להלן רשימת סוגי העבודות המוזכרות במנחה בטיחות זה כמומלצות לקבל היתר עבודה לפני ביצוע העבודה.

- עבודות בגובה, מכל סוג המחייב הגנות בטיחות מיוחדות ובעיקר :
 - בקרבת קווי מתח חשמלי חי.
 - בהגבהה/הרמה על-ידי מכונת הרמה.
 - עבודות גלישה.
 - טיפוס ועבודה על תרנים.
- עבודה במתח חשמלי חי.
- עבודה עם כלים מופעלים בתחמישי אבק שריפה.
- עבודות פיצוץ.
- עבודה חמה, אשר יש בה סיכון הצתה ובעיקר :
 - עבודה באש גלויה.
 - עבודות ריתוך.
 - עבודות השחזה.
 - עבודות הכרוכות ו/או מפיקות חום גבוה.
- עבודה על מערכת גילוי/כיבויי אש אוטומטית.
- עבודות חפירה וקידוחים.
- הרמת אדם במתקן הרמה.
- כניסה / עבודה במקום מוקף.

נספח ג'

עמ' 68 מתוך 88

היתר לביצוע עבודה מס' _____

תיאור העבודה: _____

מיקום הביצוע: _____

בתוקף מיום: _____ שעה: _____ עד יום: _____ שעה: _____

הוראות עבודה ובטיחות מיוחדות.

הוראות ודרישות בטיחות כלליות (סמן הנדרש והוסף לפי הצורך)

שונות	הגנה ומניעת דליקה	אמצעי זהירות	ציוד מגן אישי
הפעלת אורור מאולץ	יריעות חוסמות להבה	מחסומים	הגנת ראש
אמצעי הרמה מיוחדים	הפעלת נוהל "צופה אש"	ניתוק-נעילה- LOTO תיוג	הגנת רגליים
ניטור אוויר לרעלים ואדים מסוכנים	מטפי כיבוי סוג וכמות	אורות הזהרה	הגנת פנים מלאה
רשתות הגנה לנפילה	כלים מונעי ניצוצות	תיחום אזור בסרטים	משקפי מגן - כללי
פיגומים/במות הרמה	תאורה נגד התפוצצות	צופה השגחה	משקפים לכימיקלים
נדרשת תאורה מיוחדת	יצירת סביבה אינרטית	שילוט הזהרה (פרט):	הגנת ידיים - כפפות
הגדרה ופינוי נתיבי מילוט.	כוח כיבוי בכוננות		הגנת נשימה:
דיפונים ותמיכה כנגד מפולות	שמירת האזור רטוב		מסנן _____
תדריך בטיחות לעובדים בסביבה			אוויר מאולץ או מנ"פ
			ביגוד: _____
			ריתום כנגד נפילה

נספח ג'
עמ' 69 מתוך 88

א י ש ו ר י ם

מבקש ההיתר	האחראי במקום	גורמי הבטיחות
תאריך: _____	תאריך: _____	תאריך: _____
שם מלא: _____	שם מלא: _____	שם מלא: _____
חתימה: _____	חתימה: _____	חתימה: _____

הערה: היתר זה תקף רק לביצוע העבודה המפורטת ובמועדים הנקובים. כל שינוי בפירוט ו/או בתכולת העבודה ו/או במועדי הביצוע מחייב עדכון ההיתר או קבלת היתר חדש או נוסף.

גיסוקים ומסקידים המחייבים הסמכה ו/או הרשאה על-פי החוק.

נספח ד'

הסימון בחוק	הזרם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נד רשת	העיסוק
תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> בעל תואר מוכר כמשתמטו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח-1958, בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה ודומיהם, בעל ניסיון של שנתיים לפחות בעבודה במקצועו לאחר סיום לימודי המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים או קורס שווה ערך, שאשר מפקח העבודה הראשי, במסד לבטיחות וגיהות או במסד אחר. או. עכנאי או הנדסאי שרכש ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במקצועו, לאחר סיום לימודי המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאשר מפקח העבודה הראשי, במסד לבטיחות וגיהות או במסד אחר. או. מי שהוכיח להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, כי הוא ראוי להיות ממונה על בטיחות אף שאין מתקיימות בו הוראות פסקה (1) או (2), ובלבד שהינו בעל השכלה שוות ערך להשכלה הנדרשת בהן, עבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאשר מפקח העבודה הראשי, וניסיונו המקצועי בתחום הבטיחות והגיהות, יהיה שלוש שנים לפחות. או אם נתקיימו בו הוראות תקנה 15. 	<ul style="list-style-type: none"> אישור כשירות בתוקף. מנוי על-ידי המעסיק. דיווח למפקח עבודה אזרחי ואישורו. 	ממונה על הבטיחות בעבודה.
תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסקותיות ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג - 1992.	מכון מוסמך על-ידי מפקח עבודה ראשי להדרכה והסמכה בתחום הקרינה המייננת.	<ul style="list-style-type: none"> הבעל תואר מוכר כמשתמטו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח-1958 (להלן - חוק המועצה להשכלה גבוהה), בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה, או הנדסאי או טכנאי במגמת חשמל, אלקטרוניקה, אלקטרו-אופטיקה וגרעין. השתתף בקורס ממונים על בטיחות לייזר בהדרכת מכון להדרכה לפי תכנית לימודים שאשר מפקח עבודה ראשי והכוללת בין השאר, נושאים אלה: פיזיקה, מתמטיקה, עקרונות של הקרינה האלקטרומגנטית, אמצעי מינון, אמצעי מדידה ומנון השימוש בלייזרים וגורמי הסיכון שלהם, ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס. הוא בעל ניסיון בעבודה עם מערכת לייזר מדרגה 3 או 4 של שנה לפחות 	<ul style="list-style-type: none"> כתב הסמכה. מינוי ע"י המעסיק. 	ממונה בבטיחות קרינה.
תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסקותיות ובטיחות העוסקים בקרינת לייזר), התש"ח - 2005.	מינוי ע"י המעסיק. אישור מפקח עבודה אזרחי.	<ul style="list-style-type: none"> הבעל תואר מוכר כמשתמטו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח-1958 (להלן - חוק המועצה להשכלה גבוהה), בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה, או הנדסאי או טכנאי במגמת חשמל, אלקטרוניקה, אלקטרו-אופטיקה וגרעין. השתתף בקורס ממונים על בטיחות לייזר בהדרכת מכון להדרכה לפי תכנית לימודים שאשר מפקח עבודה ראשי והכוללת בין השאר, נושאים אלה: פיזיקה, מתמטיקה, עקרונות של הקרינה האלקטרומגנטית, אמצעי מינון, אמצעי מדידה ומנון השימוש בלייזרים וגורמי הסיכון שלהם, ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס. הוא בעל ניסיון בעבודה עם מערכת לייזר מדרגה 3 או 4 של שנה לפחות 	<ul style="list-style-type: none"> תעודת ממונה בבטיחות לייזר. 	ממונה על הבטיחות קרינת לייזר.

הסימוני בחוק	הזרם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
<ul style="list-style-type: none"> - חוק ארגון הפקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 - 10-12 סעיפים - תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א - 1960. 	<p>(מינוי) מטעם העובדים והמעסיק.</p>	<p>- הדרכה מתאימה על-ידי מדריך בטיחות מוסמך.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - מינוי על-ידי העובדים והמעסיק. - הודעה למפקח עבודה אזורי. 	<p>חבר ועדת בטיחות</p>
<ul style="list-style-type: none"> - חוק ארגון הפקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 - 19-21 סעיפים - תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א - 1960. 	<p>ועדת הבטיחות או בחירת העובדים (במפעל שאין ועדת בטיחות)</p>	<p>הדרכה מתאימה על-ידי מדריך בטיחות מוסמך.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - מינוי ע"י ועדת הבטיחות או בחירה ע"י העובדים - הודעה על המינוי למעסיק ולמפקח עבודה אזורי 	<p>נאמן בטיחות</p>
<ul style="list-style-type: none"> - פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. סעיף 148. - תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח - 1988. 	<p>המעסיק</p>	<p>קבלת הדרכה מתאימה</p>	<p>מינוי ע"י המעסיק</p>	<p>ממונה על ציוד עזרה ראשונה.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשל"ט - 1999. - 3-4 סעיפים 	<p>מפקח עבודה ראשי.</p>	<p>הכשרה בהשתלמות מוכרת על-ידי מפקח עבודה ראשי.</p>	<p>מינוי ע"י המעסיק.</p>	<p>מגיש מאמון לעזרה ראשונה.</p>

הסימונין בחוק	הגורם המסמך	היקף ומגאי ההכשרה	הסמכה ונדשת	העיסוק
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח - 1988.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> - בידי תעודת שסיים בהצלחה קורס מנהלי עבודה מוסמכים לענף הבניין או לעבודות ביצוע כבישים, תשתית ופיתוח, לפי העניין, שאישר האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד העבודה והרווחה; הוא מהנדס אזרחי או מהנדס אזרחי או טכנאי אזרחי, שצבר ניסיון של שתי שנים לפחות בבניה, לאחר שהשלים את לימודיו כאמור ועמד בהצלחה במבחן הבטיחות בעבודות בניה בפני ועדה שמלינה מפקח העבודה הראשי אשר נערך לפי תכנית שאישר. 	<ul style="list-style-type: none"> - תעודת מנהל עבודה מוסמך. - מינוי ע"י מבצע הבניה. - דיווח למפקח עבודה אזרחי. 	מנהל עבודה בבניה.
תקנות הבטיחות בעבודה (מתצבות אבן). התשל"ה - 1965.	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 25 שנה. - לאחד שמלאו לו 18 שנה, עבד בחיצוב במתצבת-אבן לפחות שבע שנים מתוך עשר השנים שלפני מינויו ובכלל זה שלוש שנים בניהול מתצבת-אבן או בהשגחה על חיצוב במתצבת-אבן או בתפקיד עוזר מנהל מתצבת ותחת הדרכתו. - לנבי מהנדס-מכרות, מהנדס-בניה או מהנדס אזרחי - דיו אם עבד שלוש שנים במתצבת-אבן כעוזר למנהל מתצבת ותחת הדרכתו. - עמד בהצלחה בבחינה בהלכות הנוגעות לתפקיד מנהל מתצבת ובהלכות הבטיחות בעבודה על כל ענפיה שבמתצבות, לפי תכנית-בחינה שנקבעה על ידי מפקח-העבודה הראשי ושניתן להשיגה באגף הפיקוח של משרד העבודה והרווחה לפחות ארבעה חדשים לפני מועד הבחינה; אולם מהנדס-מכרות, מהנדס-בניה ומהנדס אזרחי חייבים לעמוד בבחינה בהלכות הבטיחות בעבודות האמורות בלבד. 	<ul style="list-style-type: none"> - תעודת מטעם מפקח עבודה ראשי. - מינוי ע"י המעסיק (התופש). - דיווח למפקח עבודה אזרחי. 	מנהל מתצבת אבן.
תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994. פרק ג', סימן א';	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 21 שנים. - הוא נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות ממונה על פיצוצים. - עמד בהצלחה במבחן כותב שהכיר בו מפקח העבודה הראשי, לפי תכנית שאישר ונפני ועדה שמלינה לצורך זה, ואם הוא מהנדס מכרות, מהנדס מכרות או טכנאי מכרות - עמד בבחינה בעל פה בנהלי הבטיחות בעבודה בחומרי נפץ. - עבד 3 חודשים לפחות בהדרכתו והשגחתו של ממונה על פיצוצים, והשתתף, בתקופה האמורה, בביצוע עשרה פיצוצים לפחות כמפוצץ מקצועי. 	<ul style="list-style-type: none"> - תעודת הסמכה. - מינוי המעסיק. 	על ממונה על פיצוצים.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	הזורים המסמך	הסימונין בחוק
בונה מקצועי לפיגומים	<ul style="list-style-type: none"> - או תעודה מטעם מפקח עבודה ראשי. - או תעודת מקצוע וסוג עליון בטפסנות. - מינוי ע"י מבצע הבניה. 	<ul style="list-style-type: none"> - מי שלוש שנים לפחות בהקמת פיגומים ועמד בהצלחה במבחן לפי תכנית מבחנים שאישור מפקח העבודה הראשי, או: - בעל הסוג הממשלתי הגבוה ביותר בטפסנות 	<ul style="list-style-type: none"> - מפקח עבודה ראשי- ועדת מקצוע במרכז ועדות מקצוע במשרד התמ"ת (למקצוע ספסו) 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) (עבודות בניה) - 1988. התשמ"ח - 1988. סעיף 1 - הגדרות
בונה מקצועי	<ul style="list-style-type: none"> מי שלאחר הגיעו לגיל שמונה עשרה עבד שלוש שנים לפחות באותו מקצוע בנין שבו הוא משמש בונה מקצועי. 	<ul style="list-style-type: none"> - ניסיון בעבודה במקצוע הבניה הספציפי של 3 שנים לפחות. 	<ul style="list-style-type: none"> - אין הסמכה נדרשת. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) (עבודות על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו - 1968.
עובד מקצועי על גגות שבירים ותלולים.	<ul style="list-style-type: none"> - אישור עבודה. 	<ul style="list-style-type: none"> - מי שלאחר הגיעו לגיל 18 עבד שנה אחת לפחות בעבודות על גג שביר לאחר שהודרך בעבודה זו. - הוא בעל ידע מספיק בסיכוניו ובאמצעי הבטיחות הנדרשים לה. 	<ul style="list-style-type: none"> המעסיק התופש במקום העבודה, בבניה- מנהל העבודה ובהעדר- מבצע הבניה. במחצבה: מנהל המחצבה. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994. פרק ג' סעיף ג'.
מחסנאי חומרי נפץ.	<ul style="list-style-type: none"> - מינוי ע"י בעל ההיתר לפיצוצים. - אישור מפקח עבודה אזורי. 	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 21 שנים. - הוא מאומן כראוי ובקיא בטיפול ובאחסנה של חומרי נפץ. - בקיא בנהלי בטיחות לעניין חומרי נפץ. - לפי דרישת מפקח עבודה אזורי חייב מחסנאי לעמוד בבחינה, במקום, בזמן ובפני האדם או הירות שיפורטו בדרישה, בנהלי אחסון ובטיחות של חומרי נפץ, לפי תכנית שקיבע מפקח העבודה הראשי ושהובאה לידיעת הנבחן חודש לפחות לפני מועד הבחינה. 	<ul style="list-style-type: none"> מפקח עבודה אזורי. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - 1994. פרק ג' סעיף ג'.

הסימון בחוק	הזרם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
תקנות חומרי נפץ (מסחר העברה, ייצור החסנה ושימוש), התשנ"ד - ד' - 1994. פרק ג', סימן ב'.	הממונה על הפיצוים.	- מלאו לו 21 שנים. - הוא בעל ניסיון בטיפול בחומרי נפץ ופועולות פיצוץ. - בקיא בנוהלי בטיחות של חומרי נפץ.	בחירה על-ידי ממונה על פיצוים.	מפוצץ מקצועי.
תקנות הבטיחות בעבודה (עגור נאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרטים) התשנ"ג - ג' - 1992	"דשות הסמכה" - אחת מ-4 רשויות המפורטות בתקנות.	- מלאו לו 18 שנים. - לגבי מפעילי עגרון צריח ועגרון נייד - עבד חודשיים רצופים, ולגבי עגרון גשור עילי, עגרון שער ועגרון להעמסה עצמית - עבד שבועיים רצופים, בהדרכתו ובהשגחתו של עגורנאי מוסמך לעגרון מסוג ודרגת עומס שלהפעלתו הוא מבקש הסמכה. - נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים להיות עגורנאי. - עמד בהצלחה במבחן עיוני ומעשי מוכר בידי מפקח העבודה הראשי.	הסמכה להפעלת עגרון לפי סוג ולפי עומס עבודה בטוח.	עגורנאי מפעיל עגרון.
תקנות הבטיחות בעבודה (עגור נאים מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרטים) התשנ"ג - ג' - 1992	"דשות הסמכה" - אחת מ-4 רשויות המפורטות בתקנות	- בעל הסמכה כ"עגורנאי מוסמך" או כל התנאים להלן : - מלאו לו 18 שנים. - עבד במשך שבועיים במתן איתות לעגורנאים בהשגחתו הישירה של אתר מוסמך. - נבדק בדיקה רפואית בידי רופא מורשה תוך 12 החודשים שקדמו לתאריך הבקשה, ונמצא מתאים למתן איתות. - סיים בהצלחה קורס להכשרת אתרטים במוסד לבטיחות ולגיהות או במקום אחר שעורך קורס שמכיר בו מפקח העבודה הראשי.	כתב הסמכה למתן איתות.	אתר.
תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרטים) התשנ"ג - ג' - 1992	הסמכה פנימית מטעם המעסיק. (במפעל: תופש המפעל, בבניה: מביע הבניה, במחצבה: מנהל המחצבה, במקום המעלה המכונה). הסמכה פנימית מטעם המעסיק. (במפעל: תופש המפעל, בבניה: מביע הבניה, במחצבה: מנהל המחצבה, במקום המעלה המכונה).	- מלאו לו 18 שנים. - הודרך בידי אדם בעל ניסיון של שנה אחת לפחות בהפעלה ותחזוקה בטוחים של מכונת ההרמה ובהנחה מפני הסיכונים האפשריים הכרוכים בהפעלתה ותחזוקתה.	כתב מינוי מטעם המעסיק כמפעיל מכונות הרמה. (שופט מיוחד מוגדר בתקנות).	מפעיל מכונות הרמה. (למעט עגורנאים כמפורט לעיל).

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	הזמרים המסמך	הסיומין בחוק
עניבן לעגורון צרות.	תעודת הסמכה למתן אותות (ראה לעיל)	- מוסמך למתן אותות - הודד ומאמן בשיטות לקשירות מטענים ולתלייתם באונקל העגורן, בשימוש באבזרי הרמה ובכלי טעינה, ובכלל בהעמסת מטענים שנהוג להרימם בבניה, בבניה הנדסית ובמפעל למוצרי בטון. הכול לפי העניין.	- לעניין אמת: "דשות הסמכה" לאמת - הודכה: ע"י המעסיק.	תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צרות). התשכ"ז - 1966.
בודק מוסמך (לציד) הרמה). (מעליות) מכונות הרמה, אבזרי הרמה)	תעודת הסמכה.	- בעל השכלה טכנית, הנדסית, רצוי מהנדס מכונות. - בעל ניסיון של מספר שנים בתחום ההסמכה (שימוש, טיפול, אחזקת מתקנים) - מי שעמד בהצלחה במבחן כותב ובעל-פה.	מפקח עבודה ראשי.	- פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשל"ל 1970. - נוהל להסמכת בודקים מוסמכים לבדיקת כלי הרמה, כלי לחץ, הרמה
בעל מקצוע מסווג. כגון: רתך, חרט, מסגר, מכונאי, רכב וכ'.	תעודת מקצוע (עם פרוט דרגה או סוג).	- תעודת מקצוע לפי חוק החינוך. א:י - תעודת סיום בית ספר מקצועי שאושר לפי חוק החינוך להקניית תעודת מקצוע, א:י - סיום קורס להכשרה מקצועית שאושר לעניין הקניית תעודת מקצוע, א:י - אישור ועדה ארצית לידרוג מקצועי.	ועדת מקצוע ועדת עבודת במרכז ועדות מקצוע במשרד התמ"ת.	תקנות שירות התעסוקה) תעודת מקצוע, התשכ"א - 1961.
חשמלאי עוזר.	רשיון חשמלאי עוזר.	- סיים בהצלחה י"ב כיתות בבית ספר מקצועי במגמת חשמל. א:י - סיים קורס להכשרה מקצועית בחשמל של האגף, או בפיקוח, ועמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות. א:י - בידו תעודת מקצוע בחשמל שניתנה לו לפי חוק החינוך, התש"ג- 1953. - בידו תעודת המעידה על כך שסיים בית ספר תעשייתי במגמה לחשמל שאישר האגף להכשרה מקצועית ועמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות. א:י - מלאו לו 18 שנים והוכיח שעבד במשך 3 שנים במקצוע החשמל בהשגחת חשמלאי-חונך, ועמד בהצלחה בבחינות לחשמלאי-מעשי שערכה יחידת הבחינות.	מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985 פרק שני סימן ג' התמ"ת.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסיומין בחוק
חשמלאי מוסמך.	רשיון חשמלאי מוסמך.	<ul style="list-style-type: none"> - סיים את לימודיו בבית ספר להנדסאים, במגמת חשמל, ועמד בהצלחה בבחינות הגמר הממשלתיות. או: - הוא רשום כחוק כטכנאי-חשמל בפנקס הטכנאים והוכיח שעבד שנה אחת לפחות בעבודות חשמל כחשמלאי מעשי בעל רשיון. או: - סיים י"ב כיתות בבית ספר מקצועי במגמה לחשמל והוכיח שעבד שנתיים כחשמלאי-מעשי. או: - סיים קורס חשמלאי-מוסמך של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי. או: - סיים י"ב כיתות בבית ספר תעשייתי, במגמה לחשמל שאישר האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי, או שלוש שנים כחשמלאי-עוזר. או: - סיים קורס חשמלאי-מוסמך של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות והוכיח שעבד חמש שנים בעבודות חשמל בהשגחת חשמלאי-חונך ובמשך שנה אחת כחשמלאי-מעשי. או: - עבד במשך שנתיים בעבודות חשמל כחשמלאי-מעשי ועמד בהצלחה בבחינות לקבלת רשיון חשמלאי-מוסמך. או: - עבד במשך שבע שנים לפחות בעבודות חשמל בהשגחת חשמלאי-חונך ועמד בהצלחה בבחינות לקבלת רשיון חשמלאי-מוסמך שערכה יחידת הבחינות. 	מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985 פרק שני סימן ג'
חשמלאי ראשי.	רשיון חשמלאי ראשי	<ul style="list-style-type: none"> - הוא מהנדס חשמל, הרשום במדור חשמל בפנקס המהנדסים. או: - הוא הודסאי חשמל, הרשום במדור חשמל בפנקס ההנדסאים ועבד במשך שנה לפחות כחשמלאי-מוסמך. או: - הוא טכנאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים ועבד במשך שנתיים לפחות בעבודות חשמל, מהן שנה אחת כחשמלאי-מוסמך. או: - סיים קורס חשמלאים ראשיים של האגף, או בפיקוחו של האגף, עמד בהצלחה בבחינות שערכה יחידת הבחינות ועבד במשך שנתיים לפחות כחשמלאי-מוסמך. 	מנהל אגף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך	תקנות החשמל (רשיונות) התשמ"ה - 1985 פרק שני סימן ה'

הסימון בחוק	הזרם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
תקנות החשמל (רשימות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ה'.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא טכנאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים. - הוא עבד במשר שנתיים כחשמלאי-ראשי. - הוא הנדסאי חשמל הרשום במדור חשמל בפנקס הטכנאים. - הוא עבד במשר שנתיים כחשמלאי-ראשי. - הוא מהנדס חשמל בזרם חזק הרשום במדור חשמל, בפנקס המהנדסים. - הוא עבד במשר שנתיים בהנדסת חשמל זרם חזק. - עבד במשר חמש שנים כחשמלאי-טכנאי. - עבד במשר חמש שנים כחשמלאי-הנדסאי. - עבד במשר שנתיים כחשמלאי-מהנדס. 	<ul style="list-style-type: none"> רשיון חשמלאי טכנאי. רשיון חשמלאי הנדסאי. רשיון חשמלאי מהנדס. רשיון חשמלאי בודק סוג 1. רשיון חשמלאי בודק סוג 2. רשיון חשמלאי בודק סוג 3. 	<ul style="list-style-type: none"> חשמלאי טכנאי. חשמלאי הנדסאי. חשמלאי מהנדס. חשמלאי בודק.
תקנות החשמל (רשימות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ה'.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	<ul style="list-style-type: none"> - לאדם הכשרה מקצועית וניסיון מקצועי להנחת דעתו של המנהל. - הרשיון יכול שיוגבל לביצוע עבודות חשמל מסוג שצוין ברשיון במסגרת מקום העבודה בלבד, ויהיה תקף לעבודות אלה בלבד. - המבקש יכול שיידרש לעבור השתלמות מיוחדת לפי דרישות האנף ובפיקוחו. - לגבי עבודות הקשורות בתפעול מערכות מתח גבוה ימציא מסמכים כמפורט בחוק. 	רשיון חשמלאי מסוג	חשמלאי מסוג.
תקנות החשמל (רשימות) התשמ"ה - 1985. פרק שני סימן ג'.	מנהל אנף חשמל במשרד האנרגיה או מי שהוא הסמך.	<ul style="list-style-type: none"> - מבצע סוג מסוים של עבודות חשמל ואלקטרוניקה שבידו תעודת גמר קורס של האנף או שנערך בפיקוחו, באחד מתחומי ההתמחות המפורטים בחוק ולפי התנאים שיקבעו לגבי כל אחד מהם. 	רשיון חשמלאי שירות (בתחומי התמחות המפורטים ברשיון)	חשמלאי שירות.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המזם המסמיך	הסיומין בחוק
עוסק בעבודות גז (גפ"מ)	רשיון לעסוק בעבודות גז (גפ"מ)	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 18 שנים. - הוא לא הורשע בעבירה שיש בה, בנסיבות העניין, כדי לפסול אותו מעיסוק בעבודת גז. - הוא ממלא את תנאי כשירות, מומחיות וידע מקצועי שקבע השר בתקנות, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה. - הוא עמד בבחינות מקצועיות בנושאים ולפי סדרים שקבע השר בתקנות, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה. עמד בבחינות מקצועיות בנושאים שקבע שר האנרגיה. 	מנהל ענייני ביטחות הגז שמונה על-ידי שר האנרגיה והתשתיות.	חוק הגז (ביטחות ורישוי), התשמ"ט - 1989
מתקין גז, רמה 1 או 2	תעודת מתקין גז (גפ"מ)	<ul style="list-style-type: none"> - עמד בהצלחה בבחינות הנערכות מטעם יחידת הביטחות של משרד העבודה (התמ"ת). 	מנהל אגף ההכשרה במשרד העבודה והרווחה (התמ"ת).	תקנות הגז (ביטחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשמ"ז - 2006.
מעילתן.	תעודת הכשרה.	<ul style="list-style-type: none"> - הכשרה מקצועית ייעודית. 	מנהל אגף ההכשרה במשרד העבודה והרווחה (התמ"ת).	צו לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח - 1955. לעניין התקנת מעליות ומתן שירות למעליות, התשמ"ד - 1984.
מפעיל מוסמך לדוד קיטור ודוד חסקה	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - מלאו לו 18 שנים. - בעל תעודת גמר של קורס מפעילי דוד קיטור ודוד חסקה, הכולל התנסות מעשית שאישר מפקח העבודה הראשי או קורס מפעילי דוד קיטור ודוד חסקה לבעלי ניסיון מעשי של שנה בהפעלת דוד קיטור או דוד חסקה תחת השגחת מפעיל מוסמך בעל ותק של שנתיים, שאישר מפקח העבודה הראשי. - עמד בהצלחה במבחן כותב שבדקה ועדה שמינה לצורך כך מפקח העבודה הראשי. 	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הביטחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד חסקה), התש"ס - 2000.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	הזרם המסמיך	הסיומין בחוק
בודק דוודים מוסמך, (דודי קיטור, קולטי קיטור, קולטי אויר)	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל השכלה טכנית, הנדסית, רצוי מהנדס מכונות. - בעל ניסיון של מספר שנים בתחום ההסמכה (שימוש, טיפול, אחזקת מתקנים) - מי שעמד בהצלחה במבחן כותב ובעל-פה 	מפקח עבודה ראשי.	<ul style="list-style-type: none"> - פקודת הביטוח בעבודה (נוסח חדש) תשל"ל 1970. - נוהל להסמכת בודקים מוסמכים לבדיקת כלי הרמה, כלי לחץ.
מפעיל מלגזה.	<ul style="list-style-type: none"> - רשיון נהיגה (דרגה 1 לעומס עד 20 טון, דרגה 3 לכל עומס). - היתר לנהיגה והפעלת מלגזה. 	<ul style="list-style-type: none"> - התנאים המחייבים לקבלת רשיון הנהיגה המתאים. - הדרכה לפי תוכנית שאישרו רשות הרשיון והאגף לפיקוח על העבודה במשרד התמ"ת. 	<ul style="list-style-type: none"> רשות הרשיון במשרד התחבורה - הן לעניין רשיון הנהיגה והן לעניין ההיתר. 	<ul style="list-style-type: none"> תקנות התעבורה, התשי"א - 1961. תקנות : 25, 39א(ח) (חדשה, בתוקף מ-179, 177, 19.2006).
נוהג בכלי רכב או במכונה ניידת לרבות מכונה חקלאית מתנייעת	רשיון נהיגה מתאים.	תנאים המחייבים על-פי סוג ודרגת הרשיון כמפורט בתקנות התעבורה.	רשות הרשיון במשרד התחבורה	<ul style="list-style-type: none"> תקנות התעבורה, התשי"א - 1961.
"אדם כשיר" (מתחזק/ו/או בודק/ו/או מכון מכונות פועלות ללא הגנת).	<ul style="list-style-type: none"> כתב מינוי מטעם תופש המפעל. 	<ul style="list-style-type: none"> - הגיע לגיל 18 ונתמלאו בו שתי אלה: - הוא נתמנה על ידי תופש המפעל, מינוי כותב שאורף לפנקס המפעל, לבצע פעולות במכונות שבתנועה ופעולות בממסדת שבתנועה, כולן או מקצתן, כפי שפורש כותב המינוי, וקיבל מאת התופש עותק של כתב המינוי בחתימת ידו. - הוכשר במידה מספקת לעבודה הכרוכה בכל פעולה שהוסמך במינויו לבצע, ומכיד את הסכנות הכרוכות במכונות שבתנועה ובממסדת שבתנועה הנובעות מפעולה כאמור. 	תופש המפעל.	<ul style="list-style-type: none"> פקודת הביטוח בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. שעיף 38.
תחזוקאי למטפי כיבוי	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - הכשרה ייעודית לביצוע עבודות אחזקה של מטפי כיבוי מיטלטלים. 	רשות הכבאות.	<ul style="list-style-type: none"> - תקן ישראל רשמי מיטפי 129 חלק 1: "מטפים מיטלטלים: תחזוקה". - חוק שירותי הכבאות, התשי"ט - 1959.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	הזמרים המסמך	הסימוני בחוק
ספק שירותי הובלה, לרבות חומרים מסוכנים.	רשיון מוביל	<ul style="list-style-type: none"> - הוא תושב ישראל, ואם הוא תאגיד - הוא רשום בישראל. - הוא סיים קורס הכשרה לפי תכנית שאישר המפקח, כאמור בתקנה 22(א). - לרשותו מקום למתן שירות הובלה לרבות מקום מתאים להייתי רכב מסחרי, להנחת דעתו של המפקח, מנחינת מיקומו, סדרי התנועה, הנביסה אליו והיצאה ממנו. - לרשותו קצין בטיחות כמשמעותו בפרק י' לתקנות התעבורה (להלן - "קצין בטיחות"). - לרשיון מוביל מהסוגים ב', ג', ד', ו', ז' או ח' נדרש בנוסף כי יתקיימו גם כל אלה: - הוא מעסיק קצין בטיחות. - הוא מעסיק אחראי על הניהול המקצועי, שסיים קורס הכשרה כאמור בתקנה 24(3). - לרשיון מוביל מסוגים ג', ד', ז' או ח' נדרש בנוסף גם כל אלה: - לרשותו רכב המתאים להובלת חומר מסוכן לפי סוג החומר המובל; לרשותו ציוד לכיבוי שריפות וכן ציוד מגן אישי לנהג; - לרשותו אחראי (מוסמך) על בטיחות הובלה של חומרים מסוכנים. - להובלת חומר מסוכן מקבוצת סיווג 7 - חומרים רדיואקטיביים - יש לו היתר בר תקף לעיסוק בחומרים רדיואקטיביים, מאת הממונה. - הרכב וציוד הבטיחות שבו נבדק בוודק בידי קרינה מוסמך ויש לו אישור בר תקף על כך. - אם הוא מוביל חומר בכמות העולה על האמור בתוספת הראשונה לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס-1980 ביודו גם אישור להעברת חומר מסוכן שנתן לו מנהל הועדה לאנרגיה אטומית שליד משרד ראש הממשלה (להלן - הועדה לאנרגיה אטומית), או מי שהוא הסמך לכך. 	<ul style="list-style-type: none"> - תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001, סעיף 11. 	
נהג מוביל חומר מסוכן.	<ul style="list-style-type: none"> - היתר מאת המפקח על התעבורה. - (נדרשים היתרים מתאימים גם לחברת ההובלה וגם לרכב המוביל). 	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בעל ותק מוכח של שלוש שנים לפחות בנויה ברכב מהסוג שלגביו מבוקש ההיתר; - לא נתקיים בו האמור בתקנה 15(א) עד (6) לתקנות התעבורה. - בשנתיים שקדמו להגשת בקשתו הוא לא הורשע באחת העבירות המנויות בתוספת הראשונה לחוק. - סיים בהצלחה קורס הכשרה להובלת חומרים מסוכנים כאמור בתקנה 22(ב)(1) או (2), לפי העניין. - לעניין נהיגת מכלית - עמד בקורס לנהיגת מכלית שאישר המפקח. 	<ul style="list-style-type: none"> - המפקח על התעבורה (כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש]) 	

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	הזרם המסמיך	הסיומון בחוק
אחראי על ביטחות הובלה של חומרים מסוכנים.	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בהובלה או שיש בידו כתב הסמכה כהגדרתו בתקנה 579 לתקנות התעבורה: - עמד בהצלחה בקורס לפי תקנה 22(ב): - לא נתקיים בו האמור בתקנה 15(א) עד (6) לתקנות התעבורה. - הוכיח, להנחת דעתו של המפקח, כי הוא בעל הכשרה או השכלה מתאימים וניסיון מוכח של 3 שנים לפחות בטיפול בחומרים מסוכנים. 	<p>המפקח על התעבורה (כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש])</p>	<p>תקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001, סעיף 12.</p>
אחראי רעלים.	האדם אשר שמו נקוב כאחראי רעלים בהיתר רעלים שניתן לעוסק ברעלים.	<ul style="list-style-type: none"> - אדם הגן. - הוכיח להנחת דעתו של נותן ההיתר שהוא יודע קרוא וכתוב. - הוא מודע היטב לתכונות המסוכנות של אותם רעלים. 	<p>"הממונה" שהוסמך ע"י השר לאיכות הסביבה לעניין חוק החומרים המסוכנים.</p>	<p>חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993.</p>
מתקין מוסמך להתקנת ולבדיקת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת.	תעודת מתקין ובודק מוסמך למכשיר מונע זרימת מים חוזרת (מז"ח).	השתתפות בהשתלמות מיוחדת.	<p>מנכ"ל משרד הבריאות</p>	<p>תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב - 1992</p>
מפעיל חומרי הדברה.	רשיון הפעלה בהתאם לתקנות הגנת הצומח.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל ידע על סיכוני השימוש בתכשיר - קיבל הדרכה מתאימה - משתמש בציוד מגן אישי 	<p>מנהל אמף הגנת הצומח במשרד החקלאות.</p>	<p>חוק הגנת הצומח, התשט"ז - 1956, לרבות תקנותיו השונות המחייבות רשיון לעניין חומרי הדברה מסויימים, כגון פרתיון, סרירינין ועוד.</p>

הסימוין בחוק	הזמם המסמך	היקף ותאוי הנשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
תקנות הבטיחות בעבודה (עובדים בחומרי הדברה) התשמ"ד - 1964.	המחזיק או מבצע ההדברה (והודעה למפקח עבודה האזורי)	בעל ידע בסיכונים הכרוכים בחומרי הדברה	מינוי על-ידי המחזיק או על-ידי מבצע ההדברה	מחסינאי חומרי הדברה.
- תקנות ארגון הפקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמי מזיקים) התשנ"א - 1990.	מפקח עבודה ראשי.	מעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה וכל מעבדה אחרת שהסמיכה מפקח עבודה ראשי, בהודעה ברשומות, לבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקומות עבודה ולתנאים פיזיקאליים ואחרים המפורטים בתעודת ההסמכה.	תעודת הסמכה.	מעבדה מוסמכת
- תקנות הבטיחות בעבודה השונות הנוגעות לנושאי גיהות ובריאות	מפקח עבודה ראשי.	עובד במעבדה מוסמכת שהסמיכו מפקח העבודה הראשי לערוך בדיקות סביבתיות (לנושאים וחומרים הנקובים בתעודת).	תעודת הסמכה.	בודק מעבדתי מוסמך.
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד - 1984.	מפקח עבודה ראשי.	- בהפעלת בודק מוסמך לרעש. - בעלות על מיכשור למדידת רעש וציוד לכיול.	תעודת הסמכה.	מעבדה מוסמכת לרעש
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד - 1984.	מפקח עבודה ראשי.	- תעודות המצביעות על השכלה. - בעלות ותיאור המיכשור לבדיקות הרעש. - הכשרה מתאימה. - עבר בהצלחה בחינה לפני ועודת בחינה שמונתה ע"י מפקח עבודה ראשי.	תעודת הסמכה.	בודק מעבדתי מוסמך לרעש.
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשנ"ג - 1992.	מפקח עבודה ראשי.	מעבדה או מכון בעלי יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות או שירותים בהגנה מקרינה.	תעודת הסמכה.	מעבדה מוסמכת לקרינה.

הסימון בחוק	הזרם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת), התשי"ג - 1992.	מכון מוסמך להדרכה מטעם מפקח עבודה ראשי.	אדם בעל ידע בבטיחות קרינה מייננת ובעל הסמכה מטעם מכון מוסמך להדרכה המועסק בקביעות במעבדה מוסמכת לקרינה ומפקח עבודה ראשי הסמיכו לבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות לעניין תקנות אלה, באותם נושאים בהם הוסמכה לעסוק המעבדה המוסמכת שבה הוא עובד. תוקף ההסמכה של בודק מוסמך יפוג עם סיום עבודתו במעבדה המוסמכת.	הסמכה מטעם מכון מוסמך להדרכה שאושר ע"י מפקח עבודה ראשי.	בודק קרינה מוסמך.
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינת לייד), התשי"ה - 2005.	מפקח עבודה ראשי.	- בעלת יכולת מדעית וטכנולוגית לביצוע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות ומתן שירותים להגנה מסיכוני לייד. - בעלת יכולת לקבוע את רמות הסיכון של מוצרי לייד ולבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה שבהם עוסקים בפיתוח, הפעלה, שימוש, וביצוע שיווקיים מהותיים במוצרי לייד. - מועסק בה בודק מאושר אחד לפחות, בעל אישור בתוקף. - לרשותה ציוד נייד ונייח, מכול אחת לשנה, לזיהוי ולמדידת כל הפרמטרים הרלוונטיים לניתוח ולפיקוח בטיחות לייד.	אישור מעבדה מאושרת	מעבדה מאושרת לקרינת לייד.
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינת לייד), התשי"ה - 2005.	מפקח עבודה ראשי.	- עובד במעבדה מאושרת או קשור בחוזה עבודה עם מעבדה מאושרת או בעל אישור כמעבדה מאושרת. - בעל תואר מוכר כמשתמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה, הוא הנדסאי או טכנאי במגמות חשמל, אלקטרואופטיקה או גרעין; - השתתף בקורס בודקים מאושרים על ידי מכון להדרכה לפי תכנית לימודים שאישר מפקח עבודה ראשי הכוללת את הנושאים כאמור בתקנה 26) ולרבות נושאים אלה: סיכוני בריאות וטיפול בנפגעים, קביעת רמות סיכון ושיווג ליידים, גורמי סיכון שאינם אופטיים, אמצעים למניעת סיכונים ונתיבת נוהלי בטיחות, ועמד בהצלחה בכל מטלות הקורס. - הוא בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במחקר ובפיתוח של מערכות לייד או בהגנה מפני קרינת לייד.	תעודת בודק מאושר לקרינת לייד.	בודק מאושר לקרינת לייד.

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	הגורם המסמיך	הסימונין בחוק
מכון הדרכה לקרינת לייזר.	תעודת מכון הדרכה מאושר לקרינת לייזר.	<ul style="list-style-type: none"> - בעל יכולת מדעית וטכנולוגית בנושאי הגנה מקרינת לייזר. - מועסק בן צוות הוראה הכולל מרצים ומדריכים, בעלי תואר מוכר בתחומים הנלמדים בקורס ובעלי ניסיון מוכח בהדרכה. - לרשותו מעבדה ואמצעי הוראה, הדרכה, הגנה ומדידה מתאימים לתחומים הנלמדים בקורס. 	מפקח עבודה ראשי.	תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העוסקים בקרינת לייזר), התשי"ח - 2005.
רופא מורשה לעניין פקודת הבטיחות בעבודה ותקנותיה.	תעודת מומחה לרפואה תעסוקתית (או אחרת כמפורט בתנאים).	<ul style="list-style-type: none"> - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית. - וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששור העבודה והרווחה, בהסכמת שר הבריאות, הרשהו לעניין תקנות 	<ul style="list-style-type: none"> - מנכ"ל משרד הבריאות. 	<ul style="list-style-type: none"> - תקנות הרופאים (אשור תואר מומחה ובחינות) התשמ"ז - 1987. - תקנות הבטיחות בעבודה בנושאי גיהות ורפואה.
מוסד להכשרה [לעבודה בגובה]	אישור מוסד להכשרה והדרכה.	<ul style="list-style-type: none"> - תאגיד רשום בישראל שעיקר עיסוקו הדרכה והכשרה לרבות בתחום הבטיחות. - לרשותו מייקני אימון, כיתות לימוד וציוד הנוגע להכשרת הלומדים בכל קורס או השתלמות שהוא מקיים, לרבות ספריה מקצועית. - לרשותו כוח אדם מקצועי ומיומן לביצוע ההכשרה על פי תקנות אלה. - הוא מקיים את דרישות דיני הבטיחות והגיהות בעבודה הנוגעים לתחום פעולתו בהדרכה והכשרה. - עומד בדרישות נוספות, כפי שיידרש מפקח העבודה הראשי בכתב. 	מפקח עבודה ראשי.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשי"ז - 2007". פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
העיסוקים המפורטים מכאן ואילך מקורים בתקנות אשר אושרו ופורסמו ב- 1.5.2007. תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום וכפי שמפורט בתקנות.				

הסימוני בחוק	הזמם המסמך	היקף ותנאי ההכשרה	הסמכה נדרשת	העיסוק
<p>"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007" פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחילתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.</p>	<p>מפקח עבודה ראשי.</p>	<p>הוא בעל ניסיון מוכח בעבודה בניהולו של מנהל מקצועי בעל וותק של שנתיים לפחות, במשך 80 ימים במהלך השנה שקדמה לבקשתו, לאחר שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין.</p> <ul style="list-style-type: none"> - הוא סיים בהצלחה קורס מגישי עזרה ראשונה, תוך 12 חודשים שקדמו לתאריך הבקשה. - סיים קורס מנהל מקצועי לגלישה בבנין שנערך על ידי מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני מוכר בידי מפקח העבודה הראשי. - סיים בהצלחה קורס מדריך מוסמך לגלישה שאישרה רשות הסמכה שהכיר בה מינהל הספורט שבמשרד החינוך, התרבות והספורט, ועבד בהצלחה קורס השלמה למנהל מקצועי לגלישה בבנין, שערך מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני שהכיר בו מפקח העבודה הראשי. - עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, כמנהל מקצועי לאחד שסיים בהצלחה קורס כאמור, בהדרכתו הישירה והמתמדת של מנהל מקצועי בעל תעודת הכשרה תקפה מהמוסד להכשרה ובעל ותק מוכח של שנתיים לפחות באותו תחום. - עמד בהצלחה במבחן מעשי בפני ועדת הסמכה אשר נערך לפי תכנית שאישר מפקח העבודה הראשי. לעניין זה, "ועדת הסמכה" - ועדה שמיינה מפקח העבודה הראשי ובין חבריה נציגו שיהיה היושב ראש, נציג המוסד להכשרה ונציג מקצועי חיצוני לבחינת מנהל מקצועי לגלישה בבנין או לטיפוס תרנים, לפי העניין. 	<p>תעודת הכשרה.</p>	<p>מנהל מקצועי לגולשי בניין.</p>

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי ההכשרה	המורם המסמך	הסימוכין בחוק
מנהל מקצועי למטפסי תרנים.	תעודת הסמכה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בעל ניסיון מוכח בעבודה בנייהולו של מנהל מקצועי בעל וותק של שנתיים לפחות, במשך 80 ימים במהלך השנה שקדמה לבקשתו, לאחד שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין. - הוא סיים בהצלחה קורס מגישי עזרה ראשונה, תוך 12 חדשים שקדמו לתאריך הבקשה. - סיים בהצלחה קורס מנהל מקצועי לטיפול תרנים שערך מוסד להכשרה, שבסיומו עמד במבחן עיוני שהכיר בו מפקח העבודה הראשי. - עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, כמנהל מקצועי לאחר שסיים בהצלחה קורס נאמור, בהדרכתו הישירה והמתמדת של מנהל מקצועי בעל תעודת הכשרה תקפה מהמוסד להכשרה ובעל ותק מוכח של שנתיים לפחות באותו תחום. - עמד בהצלחה במבחן מעשי בפני ועדת הסמכה אשר נערך לפי תנכית שאישר מפקח העבודה הראשי. לעניין זה, "ועדת הסמכה" - ועדה שמינה מפקח העבודה הראשי וכין חבריה נציגו שיהיה היושב ראש, נציג המוסד להכשרה ונציג מקצועי חיצוני לבחינת מנהל מקצועי לגלישה בבנין או לטיפול תרנים, לפי העניין. 	מפקח עבודה ראשי.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשי"ז - 2007". פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחולתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
גולש בניין. מטפס תרנים.	תעודת הכשרה.	<ul style="list-style-type: none"> - הוא בניין. - סיים בהצלחה קורס גלישה בבנין או קורס טיפוס תרנים, לפי העניין, שערך מוסד הכשרה ועמד בהצלחה במבחן עיוני מוכר בידי מפקח העבודה הראשי. - הוא הוכיח כי עבד במשך 12 ימים, תוך תקופה של 4 חודשים, בהדרכתו הישירה של מנהל מקצועי בעל ניסיון של שנה לפחות, לאחד שסיים בהצלחה קורס גלישה בבנין או קורס טיפוס תרנים. הוא עמד בהצלחה במבחן מעשי מוכר בידי מפקח העבודה הראשי, שערך בוחר שהוא מינה. 	מפקח עבודה ראשי.	

העיסוק	הסמכה נדרשת	היקף ותנאי הכשרה	הגורם הממסד	הסימוכין בחוק
עובד בגובה.	כתב מינוי אישי לפי טופס המוגדר בתקנות.	<ul style="list-style-type: none"> - הודרך למטרה זו בידי המבצע. - הוא בוגר. - העובד הודרך, כאמור בתקנה 6 על ידי מדריך עבודה בגובה, והוא בעל אישור תקף המעיד על ההדרכה לפי הטופס שבתוספת. 	מבצע העבודה.	"תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) התשס"ז - 2007". פורסמו ברשומות ב-1 מאי 2007 בקובץ התקנות 6583, תחילתן 18 חודשים מיום הפרסום, זאת אומרת: החל מנובמבר 2008.
מדריך לעבודה בגובה.	מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש כמדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות אלה והוא רשום במרשם	<ul style="list-style-type: none"> - בעל תואר אקדמי מוכר כמשתמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח - 1958, בתחום ההנדסה, הטכנולוגיה או מדעי הטבע. - בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה בתהליכים כימיים מסוכנים. - עבר הכשרה במתכונת שהורה מפקח העבודה הראשי, בין השאר, בנושאים אלה: זיהוי סיכונים כשלים אפשריים במערכות, שיטות להערכה ולניתוח סיכונים, מערכות בטיחות בתהליכים כימיים, או הכשרה שוות ערך להנחת דעתו של מפקח עבודה ראשי. 	מפקח עבודה ראשי.	הצעה לתקנות טרם אושרה 15307: תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות בתהליכים כימיים מסוכנים) התשס"ה - 2005
בעל מקצוע מיומן (להתקנת מתקנים כימיים).	תעודת אישור למנתח סיכונים.	<ul style="list-style-type: none"> - הוסמך על-פי דיון למקצועו, או כל התנאים להלן: - הגיע לגיל שמונה עשרה. - הוא נתמנה על ידי מחזיק המפעל לכצע פעולות הנדרשות לפי תקנות אלה כפי שפורט בכתב המינוי. - הוא הוכשר במידה מספקת לעבודה הכרוכה בכל פעולה שהוסמך לה במינויו ומכיר את הסכנות הכרוכות בביצוע פעולה כאמור. 	<ul style="list-style-type: none"> - ועדת מקצוע במרכז ועדות מקצוע במשרד התמ"ת. - מחזיק המפעל. 	